

2633.
5939

Sabaga tärt.

Wanemuise
näitelawa

✚ TARTUS. ✚

[Faint red ink scribbles]

Alto kramplik kee pühastus,
Vähe kema silma pildustus,
Vähe magus kumlate liigistus,
On karkku kerve armastus.

Kar 43, 7

Sabagataht.

Nahtamäng kolmes vaatuses.

Carl Laufs ja Wilhelm Jakobij.

Tolkinud: A. Paulmeister.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivisaal

45398

Wanemuise
näitelawa
+ TART 73. +

Wanemuise näitelawa.
Märtsi kuu 1910.

Osaliised:

+
Saarni

Anton Rahakas - Kanamõisa omanik
Lohvi Laamann, tema täditütar.

Simprik Laamann, Kantsleri ametnik
selle abikaasa.

Selma, mõlemate tütar.

Laubanõmmis Becker

Witz, selle poeg.

Gutten Klopep. Mõnne Ojja

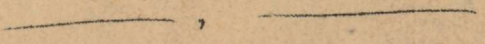
Emmi Walter, kunstnik.

Weerson.

Burkart, mitsailem

Niin Maltõ, peremõnõel. } Rahana
Kristjan, keener } juures.

Tegewuse koht: Kanamõis.
Teg: Olewik.

Esimene waatus.

Mõisa hoone nõndanimetatud wõru
ahtise weranda ja wäljawaotega aeda.
arumad ja pahemat kött mitu asti.

1. etendus.

Niin Malts. (Pis) Kristjan.

Niin Malts. (inlaura kordasadmise juures
egew, awaldab sellega oma pahameelt, et ta
üksikuid asjad õigedalt kaina päiale paneb).

Kristjan (kolme paari pühastatud soopaid
kandes, tuleb riskelt, wisides). Kommikust,
mamsel Malts!

Niin Malts (niisama wisides) Kommikust,
Kristjan!

Kristjan (weidi aegatema tegewust päält
waadates). Noh, teil ei näi val mitte just
üleliiga häätuju olevat.

Niin Malts. Just see siis peaks tulema!
-Terwe maja wõraid täis!

Kristjan. Jah, wõrad! Wõtku neid kõiki
parvik!

Niin Malts. Päiale Beckeri noorhärva.
See on üks wäga lahke, imeilus inimene.

Kristjan (eneseteadvall⁴). Jah, ta on um-
bes minu nägu. Isäaravis nõnda küljest
vaadates.

Minu Malts (hõbedikult). Kas te usute,
et ta mulle mitu juba mitu korda ar-
mastust on avaldanud?

Kristjan (kiivalt). Usin küll! Ta ar-
mastab hämmellega inimesi ninapiidi
wedada. (Minu Malts jõe ääres jälle paha-
selt oma tegemise juurde tagasi.) Aga
hinnas olla ta ometi asjaga natuke lii-
le läinud. Selle pärast lootis ka isa ta
meie juurde, siia ühildasesse kaanama.
Minu Malts. Siin on ju ka isona ilus-
olla. Kui ainult neid sugulasi ei oleks,
isäaravis seda laamannide perekonda
kes jia on pesitanud.

Kristjan (kohab parajasti laamannide
perekonda saopaid nende uste ette pan-
na). Koh, kas teate, tema ise on õige
se poolt häa meheke. Seda näete te
juba ta saabastest. (Tõstab sellekohas
paari saopaid üles.) Wiltu Kontsad -
astub väga kartlikult - ja see näike

ninotark pika, tütar - (hoiab paar
nägusaid naesterahwa saapaid kõrgel)
wasikanahk - noopsaapakesed - see ei
ole ka mitte kardetav. Aga vanamoor,
Laanommi teinepool! (hoiab selle saapaid
kõrgel.) Raudnaelad kohtsides ja
kahekõlsete talvõiduga!! Oi jeh! Parema
kronodilliga kuskil kiivapõnga pääl
kumtekimmendkumt mõngida, kui sellele
naesle põiki tee pääle ette juhtuda!

Neiu Malts: Ja siis see härra Weerson!
Kristjan: See on vanamehe häär sõber,
kõnab koitanud wiltsaapaid - ja on ise
ka üks-koi. See nummal ennast siin
kannikesti.

Neiu Malts: Ja! Ja pääle selle veel see
preili Walter.

Kristjan (wäga hoolim. wõlt, ülbel toonil).
See? See on ainult juhtumisi siin Kunst-
nik, kes arwatavasti vanamehele paar
pilti kauba määrida tahab. Aga see
lambapäia ei mõista üksugustest asjadest
midagi.

Neiu Malts: Meie härra Rohakas?

Kristjan. Lust ka siis seda wõibgi
mõista?! Ma tunnen ju teda väga
hästi. Olen ju temaga ühes teinint.
Keiu Malts (madisõimulikult). Ühes pol-
gus?

Kristjan. Ei, aga sessamas wõoras
tema jas. Tä oli sedasama, mis mind
gi - usna lihtne hoowipoiss.

Keiu Malts. Siis on ta aga umast
ilusasti üles upitanud.

Kristjan. Tä oli ainult õnne, õnne kui
roba! Kas wõi mine kodudesse pärast
lõhki! Mõtelge ometi. Waewalt oli ta
paar päewa meie juures. Inglise wõo-
rastemajas olnud, seal wiskab teda
üks rikas wenelane, kellele ta juba
pääle oli astunud, trepist alla, nii et
ta peadegu kõik ribikondid katki
murdis.

Keiu Malts. Waenerene!

Kristjan. Waenerene?! Wenelane pidi
maksma ja selle rahaga ostis Ra-
hkas-enele maja.

Keiu Malts. Ahha!

Kristjan. See põles ära.

Neiu Malts. oo!

Kristjan. Siin ei ole midagi waja oho-
kada. See oli ju hästi kõrgesti kinnita-
tud. Siis hakkas ta kauplenu.

Neiu Malts. õnnäe!

Kristjan. Ja jäi pankrotti, jälle raha
kui leitud. Wiimaks rentis ta wooraste-
maja ja wõttis ühe rikka lese ainukesse
tütre naiseks.

Neiu Malts. Missugune õnn!

Kristjan. See ei ole veel mitte midagi.
Neli nädalat pärast putni suu äidema
ja jättis temale terve kupatuse pärida.
Waadake, nü on see õnneseen ainult pai-
sunud ja paisunud! (Kõrgendatud häälel.)
Aga küll temal ka kõrd katus läbi
kakkab jooksuma ja siis...

Neiu Malts. It! (Näitab urse päile par-
käti es, kust üksteise järel üks särgi-
käikes-käewars, üks paljas-käewars ja
üks ööjaki käikes-käewars nähtawale
tuleb, sellekohase paari saapaid wõtab

ia kaob.) Laamannid on üles tõusnud.

Kristjan. Süs-pean ma õige koht...

Keim Malts (teda tagasi hoides). Üks silmapilk, Kristjan! (Ettevaatlikult ümber vaadates, tasa.) Ma tahtsin teilt juba ammu küsida - kas härra Rahakol ei ole üks paeg olemas?

Kristjan (saladuslikult). Et! Sellest ei tohi sinu majas rääkida.

Keim Malts. Ma saan aru. Nad on küll üksteisega tülid läinud?

Kristjan. Pohjalikult. Poiside ta Honor-mõisa õiguse pärast ostisgi See pidi põlvimihks hakkama, ei tahtnud aga oli vist niisama suure põikpää, nagu vanamees. (Ühe koha peäle seinale peäle näidates, kus üks suur hele koht olemas.) Lääs ta rippus - tema jilt - nänd on ta põõningul.

Keim Malts. Oh, kui huvitav! (Ündistimuga.) Noh, ja noor härra Rahakas -? Mis siis temast sai?

Kristjan (õlasid kehitades). Tont teab. Kirjutas küll mõnikord, aga vanamees

wiskas kirjad itma waatamata ahju.
Nim Maltz: Kas ta tõesti nii hull on?
Kristjan: Wanamees?! Noh, teie ei ole
weel kanda siin, teie ei tunne teda mitte
weel nõnda, nagu mina! Skuidas käib
siis ta minuga ümber! Minuga, oma in-
dise ametiweemaga!

Nim Maltz: Hm! Meidugi! Kõga mind
imestab ainult, et teie nii kaugele seda
ära karmatate.

Kristjan: Mina peaksin ära minema?!
Et ta mõne teise saaks, kes tema was-
tustaw ja ouis on?! Ei, seda mee-
hääd ma sellele nadikaelole ei tee!
(Kumlates ja ukse poiale par. kötti es-
näidates.) Kumolge aga! Prona Laa-
mann peab oma hommikupalwet, tü-
litseb oma mehega. Nüüd on nad warsti
siin. Katsume, et minema saame!
(Mõlemad ära.)

2. stendus.

Lohwi. (Piis) Laamann.

Lohwi (esimesest uksest par. kötti tülles;
wäga karmatamatalt tagasi kõneledes).

Kas saad nüüd ^{10.} varsti valmis? Sa lo-
geled ja logeled jälle ja ei saa emmast
õigeks ajaks joonde!

Laamann (kürestti ette astudes, veel
oma lipsi seades). Siin ma olen ju
juba, kallikene! Mis sul siis tänanü
suur rutt taga on?

Lohvi. Mul on tarvis sinuga kõnelda.
(Seda mõne jürida ligutusega aidates.)

Laamann (nägu viltu tõmmates). Seda
teed sa ju juba sest saadik rüü sa
üle ärkasid.

Lohvi. Kõhjus! Aga kes sumib mind
siis selliks?

Laamann (ohates). Jah, seda tahaksin
mina ka teada.

Lohvi. Sina! Kinult sina!

Laamann (jähmatanult). Mina?

Lohvi. Jah sina! Ära tee sügugi nü imes-
tanud nägu — (väljusti ja pahaselt.) ja
istu ometi viimaks!

Laamann. Ma istun juba. — Aga palun,
mitte nü palju piima kohvi sisse. Ma ei
või seda lõõtsi sallida.

Lohwi (kindalt). Seda on sinu terwisele
waja.

Laamann. Kes seda siis ütleb?

Lohwi. Tädipoeg Rahakas.

Laamann. Aga ma ei olegi ju sugugi
haige.

Lohwi (häält tasasemaks tehes). Sa pead
aga vähemalt nõnda tegema. Meid ei
oleks ialgi Kanamõisa Kutsutud, kui
mulle mitte hää mõte ei oleks tulnud
teatada, et sa haiglane oled. Minust ei
oleks Rahakas seda mitte uskunud.

Laamann. Muidugi teada! Kui mina
kannatajat mängin, siis on see loomu-
likum.

Lohwi (kohwinõudega tegemist tehes, tema
sõnu kõrvust mööda lastes). Kui rõime
meie terwet sinu puhkeajaga sinu mööda
saata, sest tädipojale teeb see lõbu, kui
ta sinu kallal tohterdada võib.

Laamann. Aga ta tohterdab mul süümas
weel hinge seest wälja.

Lohwi. Sa lialdad nagu harilikult. Kui
sa ainult naturkene rohkem tema meele

järele katsuksid elada.

Laamann. Veel rohkem? Mis ma siis muud teenigi. Ma kuuln irka jälle uuesti tema elukogu päält, kuidas ta ühe rööbalase paberist rublaga, mis veel väärt olnud, ja paari katkenud saabastega rikkaks sai. Ma kiidan tema wõtteid Tiirgi politika, wõsika kaswatusel, röögepanemise sünnuse, persoonaelu ja uue ma soosamaiaare kohta järele. Ma neelan ta jämedused alla, nõgu olesiwad nad šokoladi komprekid. Ja mis ma enesele veel pean pakkuda lohkma?

Lohti (tasase hääliga). Hewad sa wõhest, et mina tema hooplemistest waimustatud olen?

Laamann. Näed sa...

Lohti (walidalt). Hej ma walitsen enese üle, sest ma pean tulewisku silmas. — Rahakas on lesk.

Laamann (sügawa ohkega). Jah, tema pääle wõib päris kade olla. (Lohti Lohti kirjustama tahab hakata.) Ma arwan, selle hulga raha pärast, mis tal on.

Lohwi. Ja kellele jääb ^{13.} kõik see ilus varandus-
kord?

Laamann. Tema pojale muidugi.

Lohwi (pilksvalt). Kellega ta tülli on läi-
nud?! Naeruväärt! — Meile, tema sugulaste-
le, jääb see!

Laamann (ilmsiintalt). Näe ometi! Selle
päele ei ole ma tõesti veel mõelnud. Aga
see aeg on veel väga kaugele. Ja siis, kes-
teab, ei ole ju sugugi võimata, et Rahakas-
tise naise võtab.

Lohwi. Väga õige.

Laamann (meelitatult). Noh, vaata!

Lohwi (teravalt). Mis siis vaata?!

Laamann (ärakihumitatult). Noh, siis - ää-
peame meie ära ootama.

Lohwi. Ära ootama? Jüst vastuoksa.

Laamann. Muidugi! Meie - meie peame
naise võtmist nüüja ajama, tingimata!
Seda tahtsin mina ka ütelda.

Lohwi. Ei! Meie peame koguni katsuma
seda soovitada.

Laamann. Soovit...? Niisid on sul õigus.

(Oma käsa hõõrudes, kõrvale.) See on Rahakale

paras! Misspärast¹⁴ peab siis temal käsi
paremini käima, kui minul. (Lohwile)
Kas sul siis kedagi isäranis soovi tada
on?

Lohwi. Muidugi. Kas sa ei mõista ära?
Laamann (segaselt). Muidugi mõistan
ma ära. - Sa mõtled - ää - sa mõtled
seda - ää -

Lohwi (nääratades). Sel -

Laamann (nõutalt). Sel - sel - selgesti
mõistan ma ära, muidugi!

Lohwi. Jah, Selmat.

Laamann. Selmat! So so! (Peligiselt)

Utle, missugust Selmat sa arvad õieti?

Lohwi. On see siis võimalik?

Laamann. Ära pane pahaks, aga ilmas
on ju terve rodu Selmasid olemas.

Lohwi. Aga meie Selma pääle ei mõtle
sa muidugi.

Laamann (imestanult). See laps?

Lohwi. Saab pea kaheksateistkümnend
aastat wanaks, selle unustad sa vist
küll ära?

15.
Laamann. Oh ei! Ma tahan väga hästi,
kui kanna meie paaris-olema. Ja siis, ma
mõtlesin õiguse poolt, et midagi Selma-
nese ja nõrkhärra Beckeri vanel asu-
mas on, see on ju tüdrukiul igalpool kan-
mul. -

Lohwi (äritatult). Kuidas? Mis?! Ja seda
ütled sa mulle alles-nüüd?

Laamann. Heldene Jumal, Sa kiuled ju
muidu rohtu kasvama. Päälegi ei ole sul
toovis emast nõnda äritada, terve see
asi on nii ilmasiinta, et

Lohwi. Ilmasiinta, ilmasiinta! Seda ma
ei salli. Tääl panen ma koha pulga ette.

Laamann (teda rahustades). Aga kui ma
sulle ometi ütlen...

Lohwi. Wait ja joo oma kohvi! See härra
Becker, kellest kõige hullemaid lugusid
jutustatakse?!

Laamann (hääsüdantselt). Noorus tahab
lõbutseda, sest pärast...

Lohwi. Kas sinul siis ikka viimane sõna
peab olema? Küll ma juba Selmal sil-
mad avan.

16.
Laamann (alla andis). Tuhidas sa tahad.

Aga mina pesen oma käsa siütuses.

Lohwi. Muidugi, see oleks ju ka esimene kord, kus sa mul toeks oleksid. — Oh, ~~oleksid~~ ma ometi seekord oma armsa Theodorile, oma juhkensonile läinud. Iest oleks abi-elu saanud! Ma ei julge selle pääle mõ-
teldagi.

Laamann. Ja selle juures jutustad sa mul-
le iga jumala päev oma juhkensonist.

Lohwi. Miks pidi ta ka Amerikasse reisi-
ma?

Laamann (enesele). Tahaksin ka teada.

Lohwi. Ja laevaga wiltsalt hurra mine-
ma?

Laamann. Minu õnnetus!

Lohwi. Ma olen nüüd teise mehe õnnetu nae-
ne ja tema — tema —

Laamann. Oh õnnis. (End ruttu parandades),
Ingel, mõtlen mina.

Lohwi (luuldiselt). Seda oli ta juba maa
pääs.

Laamann. Ma arvan, ta oli karusselli
omanik.

Lohwi (äritatult). Mis¹⁷ siis sina oled? Jaska
weel alam kantseleiametnik.

Laamann. Neid on ju ka vaja.

Lohwi. Misparast ei tõuse sa teenis-
tuses?

Laamann. Hga Lohwi, ma ei või ometi
mitte oma ülematel ka elad maha löi-
gata.

Lohwi. Oh, wabandusi on sul ju inka.
(omatuusi tühjaks joades.) Hga kuhu jääb
siis Selma jälli? Kas siis mitte üks korrdgi
rahulikult ja mõnusalt ühes koos kohwi
ei saa juna?

Laamann (Kwoblikult). Mina ei mäleta
seda ka enam.

Lohwi. Heinrich! Ma ütlen sulle, ära äris-
ta mind oma alpide kõnekäändega,
muudu...

3. stendus

Ündised. Selma.

Selma (pooledi teisest uksist par. kätt
välja vaadates, mitte veel täiesti riides).

õma! Palun, äita mind natukene. - Tere
hommikust, isakene!

Laamann (väga südämliselt). Tere hommikust, mine silmaterakene!

Selma. Kas maitsel?

Laamann. Ja kindas veel! Putta aga, midu söön ma sul kõik nina eest ära.

Selma. Seda ei tee sa ju ometi mitte! Ha ha!

Laamann (temoga kaasa noorma haka-s). Hahaha!

Selma (naeru järel aimates). Hehehe! Kas te niid varsti valmis? (Selma koob; Laamann ütleb) "Wa' lapsik!" (Ägedalt teist et kandu par. rüüt ära.)

Laamann (trummeldab põrmedega laua ääle ja laulab sinna juurde). "Nü clame, nü clame, nü clame päewast päewa."

4. etendus

Laamann. Weerson.

Weerson (küpohonder, pleet ümber õladi, wirtsapaad, mütširina pääs, par. rüüt uksest taga). Hommikust, härra Laamann! Seal innast barometri ette, wastleb taewast ja rögustab pääd.)

Laamann. Ha, härra Weerson!

Weerson. Hm! Hm! ¹⁹Hm! Imelik! Wä-
ga imelik!

Laamann. Mis siis?

Weerson. Temperatura täna.

Laamann (ohates). Natuke kuum!

Weerson. Jgatahes on midagi tulemas.

Midagi hoopis isääralisku. Telliks on mul
väga hääd ettesuulutajad olemas. Minu
kõnnasilmad. Nende pääle võib täiesti
kindel olla. Küll te näete, küll te näete,
meil on ilma poolest koguni isääralisku
oodata.

Laamann. Ärge ajage hirmu pääle.

Weerson. Võib olla, et täna juba midagi
tuleb. (Tähtab ära minna.)

Laamann. Täna väga, mul on oma ja-
gu juba käis. — Kas teie ei taha mitte is-
tet võtta?

Weerson. Ei, täna. Siin tombab ikka
nõnda. Ma otsin enesele rohkem kaitstud
kohakese üles. Muide ei saa ma oma
jookojast kunagi lahti. (Heskelt ära.)

Laamann (tusaselt). See hommik hakkab
juba jälle õige ilusasti pääle!

5. etendus.

Laamann. Selma. (Liis) Sohvi.

Selma (äronutetud silmadega par. poolt).
Oh isa!

Laamann (õrnalt). Mis siis jälle lakti on
Selma? (Shuisatab ta silmi oma taskurä-
ikuga.)

Selma. Oma teeb mulle juba terve hom-
miku etteheiteid.

Laamann. Kammata ära, minu käsi ei
kõi ju ka mitte paremini.

Selma. Ma ei ole mitte küllalt lahne
sui Rahakase waietu.

Laamann. Just nagu mina.

Selma. Ma ei meelita teda küllalt.

Laamann. Just nagu mina.

Selma. Ma pidada talle koguni mehele
minema.

Laamann. Just nagu... Mehele mine-
ma? Lina? Sellele wana raip - (Ruttu
anna juttu takistades.) Na ja, et seda wa-
na kanna põetada! - Oho! Hga ole is-
a rahul. Küll ma juba - küll me mõ-

21.
lemad juba sõrad vastu ajame.

Selma (tema jõe peale paitades). Ja oled nü
hää, isake.

Laamann Ja, lapp, kui õnnelikult olex=
sime meie mõlemad elada võinud, kui
ema sellele teisele mehele olex läinud.

Selma (nõudalt). Ülepää, mina ei lase
ennast õnneki viisugusele abielule sundida.

Lohvi (par. poolt, on viimaseid sõnu kuulnud).
Ja missüraast mitte, ninatare pliska?

Selma (esiti kartlikult, siis kasvava jüdi=
Dusega). Esiteks - esiteks ei aruasta
ma teda sugugi.

Laamann (täsa Selmale). Bravo, anna
talle tublisti!

Selma. Teisiks on ta minu jaoks liig
vana.

Laamann (nõuus olles). Tä pää tudisel
juba.

Selma. Mitte lahkegi ei ole ta.

Laamann. Minu mõtse ei ole ta ka mitte.

Selma. Jena ja ittepuhku halvastujus.
jüst nagu...

Laamann (ennast unustades). Ema (Kõ=

hatab häbelikult. ^{22.} Teeb nagu tõstaks ta põ-
randalt midagi üles.)

Lohwi (pahaselt Selmale). Mis mõistad sina,
kollanõrk, üleüldse mchelemineemisest!

Laamann (Selmat kleidist tõmmates, talle
sosistades). Ole rõõmus, et sa sellest midagi
ei mõista.

Lohwi. Oh, ma tean juba, mis sul peios-
keerleb. Aga sellest ei tule midagi välja.

Laamann Aga Lohwi, ära ole ometi
nõnda hoolimata!

Selma (süütalt uudishimulikult). Millist
sias jutt on?

Lohwi. Ära tee ometi nõnda, nagu ei mõis-
taks sa kolme lugeda. — Seda näid sa
oma isalt õppinud oled. — Wõi tahad
sa wahest palata, et noor Becker sind
huvitab?

Selma (petetult). Kind?! See inimene, kes
kolme^{viis}gi ei mõista lugeda!

Lohwi (terawalt naerdes). Kolmeni ei
mõista lugeda? See? — Otsa vastuoksa!

Laamann (Selmale). See tähendab, ta mõis-
tab kolmeni lugeda.

Lohwi. Ära tee siin rumalad nalja!
(Selmale.) Ja, ja, sa teed suured silmad.
Tüdrukute ümber libitseja on ta, Don
Juan, lumee! Eks ole tõsi, Laamann?
Laamann (tusaselt). No ja, unimüts ei ole
ta just mitte.

Lohwi (tosase häälega, saladusliselt). Kõ-
neldakse koguni, üks-naisterahvas olla
tema pärast peoiegu kihviti sisse mõtnud.
Selma (kasvava huvitusega). Ta ei teinud
seda ometi mitte?

Laamann. Ei, ta kartis vist, et see ta
terviselt kahjulik on.

Lohwi. Jõegi kaheviitlus-olla tal olnud.

Selma. Sellega siis, isa?

Laamann. Sellegi teisega, usun ma.

Selma (mõtetes). Ja naisuiguse huvitava
inimesega olen ma nii halvasti ümber
käinud! Ei ole isegi tema viisakustest
midagi hoolinud! Ta peab mind tõesti
rumalaks plikaks pidama.

Lohwi. See ei ole kellegi õnnetus.

Selma. Kindlasti on ta minu üle enese-
narrinud. (Lähel silmi kinni hoides tahapoole.)

24.
Lohvi (uhkustades-Laamanni poole). Waa-
ta, nii teevad mõistlikud vanemad. See noo-
rehärva Selmale enam hädasõhtlik ei ole.

Selmale.) Las ta noerab aga pääle sinu üle.
Selma (ennast sirgu ajades). Oh ei, ema! Se-
ni oli ta mulle küll ükskõik, aga nüüd, kus-
sa temast naisugusi asju oled kõnelema,
tahan ma teda rohkem tähele panema
hakata. Ta peab nüüd parema arvamise
minust soama. Ma tahan sind seletuse eest,
ema. (Raputab Lohvi kätt, kes-
mas inlikult selliga rahul on ja läheb kindlal sammul
keskelt ära.)

Lohvi (talle ainult järele vaadates, väikse ra-
heaja järele Laamannile, kellest näha, kuidas
ta sisemiselt lõbu tunneb). Laamann, mis-
ütled sa selle juurde?

Laamann (kehitalab õlasid). Nii teevad mõist-
likud vanemad!

Lohvi (pilkeliselt). Muudugi! Sa oled ju ikka
see mõistlik - (teeb pilkava nirsu tema ees,
- see tark - (nirs) - see ettevaatlik - (nirs) -
see kaval - (nirs) - see ilma sünta tittere
(nirs)! Oh, kuidas see mind äritab! (Hoige

Laamann. Teile mitte. ^{29.} Äga ma võin lund
kondid murda.

Lohvi. Sa kuulid ju ometi, et see sinu
terwisele kasulik on.

Rahakas. Ja see seisab 27. päätükis:
"Vaadake mind korra! Ma käisin täna
hommikku juba "Ristimäel."

Lohvi (imestledes). Suurepäraline!

Rahakas. Kas teate ka, kellega ma sääl
poxxu sain?

Laamann (kõrvale). Wist mõne teise rii-
suguse tänapäevaga.

Lohvi. Kellega siis?

Rahakas. Selle väikse maalija-meiega, kes
ela minu juurde korterisse tuli. Imeline
inimeslaps! Ta vaatas mulle paar sõrda
otsa, nagu oleks tal midagi südame peal.

Laamann (pilkevalt). Wähest on ta teid
armastama hakkanud?

Lohvi. Wõi tahab teie näest raha pum-
bata.

Rahakas. Sääl võib teil õigus olla, tädi-
tütär. Kga mul on nüüd kahtsamaid asja
õieandada, kui nüisugust plikat tähele panna.

Ma ostan nimelt ^{30.} üht külalist, üht väga
peenikest külalist. Noore Beckeri isa Pois.
on küll suur võrukad.

Johvi. Kas näed nüüd, Laamann.

Rahakas. Täi i tohi kateada, et isa tule
tga vanamees on suur elukas, pangad i.
Tõr! Küll me teda ka, kui ta tuleb, toredas
ti vastu võtame.

Johvi. Sui me teile kuidagi väisi abiks
võiksime olla.

Rahakas. Iseenesest mõista! Minu tee-
nijad peavad kahel pool reas seisma. (Loh-
mües) Teie lehitate tassurätikut, Selma
läheb talle lillekimbuga vastu ja Laamann.
Laamann. Mina karjun hurrad!

Rahakas. Ei, teie panete oma pühapäeva
kantseli-uniformi selga ja teete vahvarent.
Eiis näitan ma talle oma majapidamist,
küll ta juba silmad pärani aab. Missugui-
jed loomad! Mis!

Laamann (täheendusgas). Suurepäälised!

Rahakas. Ja või ja aiavili! He? Kaali-
kad nii suured kui mu pää.

Laamann. Ja kõrvitsad nii suured nagu teie

suurema, veel tagasihoidus^{nu} vihaga.) Aga
seda ütlen ma sulle, Laamann - (silmal
sisseastuvad Rahakas; korraga muudetud
toonil ja näol talle vastu minnes.) Oh,
armas tädi poeg!

Laamann (kergemalt hinge tõmmates).
See tuli õigel ajal!

b. etendus.

Laamann. Sohvi. Rahakas.

Sohvi (väga labreilt). Juba ka üleval, ar-
mas tädi poeg?

Rahakas. Juba?! Ma olen juba kolm tun-
di jalul.

Laamann (lõbusalt). Kuidas keegi on
harjunud.

Rahakas (teravalt). Kas te tahate mulle
rahest sellega ette heita, mis mina enne
olin? He? Mul ei ole tarvis oma minewi-
ku pärast häbi tunda, sest ma olen mil-
legiks saanud. (Hoobides oma tasku pääle
koputades.) Siin need pupujukud istuvad! Ja
kuidas algasin ma pääle?! Ühe vana
paberist rublaga, mis veel wale oli ja
katremid saabastega...

Laamann. Teil oli ²⁰ lihtsalt õnne, igal
ihel ei ole katkenud saapaid.

Rahakas (uhkelt). Minu isa laskis mind
pagana vähe õppida, mul on iseegi väga
vähe haridust. (Laamannile) Seda võite
te uskuda, Laamann.

Laamann. Seda ma teen.

Rahakas. Märkata minust seda küll pal-
ju ei ole, sest ma olen palju peenikeste in-
imestega läbi käinud, haritud inimestega —
seda ole juba jootrahadest näha, mis nad
andsiwad.

Laamann (natuke äritatult). Koh, mis sel-
lesse punktub, kui ametnik käin mina ka
väga kõrgete isikutega läbi, nagu näitu-
jeks...

Rahakas. Hm, kellele ann tuleb anda, Laa-
mann, aga kui teid nõnda vaadelda, palju
te neist küll ei ole omandanud.

Laamann (enesewäärtuse tundega). Joot-
raha ei võta ma igatahes mitte.

Rahakas. Sellepärast, et te ei saa.

Lohvi (Rahakasele). Te ei pea minu mehe
arvust mitte pahaks paneima — te teate

ju - tema haiglane terwis...²⁸

Rahakas (ennast olukorrast üle tundes).
Muidugi! Muidu ei kõneleks ta ka nime-
just tühja puur. (Laamannile). Ah ja,
Laamann, ma tean nimeid selgesti, mis
teile wiga on. Ma waatasin "Hodutoht-
ri" järde.

Laamann. Mis mul wiga on?! Muidugi
ei ole mul wiga. Ma tunnen oma terwise
pääris häa olewat. (Ülemeelikult lustakalt).
Jsegi harkkordelt häa!

Rahakas (seisukorra isanda pilguga). See
ongi just teie haigus. Päätikse H, see
käib just teie kohta.

Laamann (pahaselt). Hga lubage ometi.

Rahakas. Waadake, nimeid wihastate teie
jälle, itma vähemagi põhjuseta. Just nagu
"Hodutohtri" seisab. Hord on haige nõnda,
suis on ta jälle nõnda ja kolmas Hord on
ta jälle hoopis teisiti. (Lohwile). Kas-tana
oma püüakohwi ära jõi?

Lohwi. Sui mind juures poleks-olnud,
waewalt null.

Rahakas (tähtsalt). Aha! Siis isu puudub!

Keel?

23.

Laamann. Ei, ma söin verivorsti.

Rahakas. Keelt peate mulle näitama.

Laamann. Häämeelega.

Rahakas. Hm! (Sohwile) Ja kuidas ta
muidu oli?

Sohwi. Wastu hakata tahtis-ta.

Rahakas. (tähtsalt). No rot! Närviline
kõhukramp. Aga küll me ta juba terweks
teeme. Hommikul külmaga veega hõõru-
mised, kuni tal haavad suus lõgisevad
hakkavad.

Laamann. (end raputades). Bror!

Rahakas. Urge ainult ehmatage, muidu lä-
heb asi veel halvemaks. Ja siis palju liit-
sumist. Paar tunnikest puid raanda, pikas
jalutusekäigu ja pearsi: igapäew hobuse
selga.

Laamann. (ehmatamult). Mis hobuse selga
Ma ei oska ju ratsutada.

Rahakas. Oh, meie põlv on üsna tasane
põnn, natuke rangetaoline ja kardab
pisut, aga kui te ka esialgu paar korda
maha kukute, see ei tee midagi.

Wanemuise
näitelawa
TARTUS

21.

öht.

Rahakas. Eks ole! Dwiikka wa hää
loomakene, see Laamann. Tülges lapsed,
na annan teile ka klaasikese minu oma-
htud türgipipra viinast.

Laamann (nägu kipra tõmmates). Seda
koirohtu?

Rahakas. Tüehaige kõhule väga hää. —
Ja pärast sööki loete teie mulle jälle
sellest Saksakeelsest raamatust ette, mille
lood üks parim nõorastemajaske maha-
mastas, eks ole? (Lohwile) Ja loeb küll
jumala wiletsasti, läbi nina, ja siis ei
mõista mina ka Saksa keelt, aga selle
juures on nii mõnus takkuma jääda.

Lohwi. Minu mees teeb seda hädenõeliga.

Rahakas. Selle pääle olen ma kindel. Aga
üll ma ka kord teile teie lahuse eest
ära tasun.

Lohwi. Oh, kes siis selle pääle mõtleb?

Rahakas (tahtmata pilku sei-
na pääle heites, kus tema poja pilt rippus).
Müll ei ole ju kedagi teist ilmas kui teie.
Ja kui ma kord surinud olen...

Lohvi. Aga tädi poeg, miks te meie süda-
meid raskest teete?

Laamann. Sina maani on veel palju
reaga.

Rahakas. Siis peate teie minust ütle-
ma: Väi hää on!

Lohvi (nutulisel häälel). Heimas tädi poeg.

Rahakas. Ta ei ole oma sugulasi, neid
kirivõtta, mitte ära unustanud. - Ja
jüüd tulge! (Lohviga eest pah. nätt ära.)
Laamann (südame päält ära üteldes). Siis
kirivõtta? Sa täispühitud padakonn! (Lä-
eb neile järele.)

F. etendus
Fritz.

Fritz (oma toast tulles). Hedagi veel koh-
ilanaal!? (Waatab oma taskukella.) Sheel
ahaksa läbi?! See oleks ju esimene kord,
t... (on lüüa juurde astunud ja pilgu selle
vääle heitnud.) Aga ei, teised on juba söö-
nud ja ma pean jällegi tagant järele lon-
kima. (Seab ennast valmis ja hakkab
einat võtma.) Kohvi on külm. - Piim
on otsas. - Ja sai on minvast jõulust.

(Kaljatoonil.) See sünnib vähemalt kõik kok-
ku. - (Otsides.) Ajalehte ei ole ka. (Ägedalt
taskurätikuga enese ümber reheldes.) Aga
seda enam sõias ki! Ja siis on veel inime-
si, kes maale loobidest lugu ei pea.

8. etendus

Fritz. Emmi.

Emmi (Keskelt, joonistusraamat ja ole-
kübar käes, ohates.) Mõnda ei lähe asi eda-
si! Ma pean kõik südame rindu võtma!
Ihmimul ainult üks inimenehing oleks,
keda ma usaldada võiksin! (Jätub, ilma
et Fritzit kähele paneks, teise laua äärde ja
laseb päa käe najale.)

Fritz (üles vaadates ja Emmi silmates,
enesele.) Paganapihka! Väike kunstnik!
Näib ju väga rõhutus meeleolus olevat.
Mis ta väikesele südamesele küll peaks
valu tegema? Wahest tahtis ta mõnda
mäekirku maalida ja viimaks nägi see
välja nagu saiapäts. Wõi ta „magusal“
pehikesel on rohu? On ju saatuselõõki-
sid, mille vastu nii õnn loomus abitult
on. Ma tahan katsuda teda, trööstida.

Maal ei ole suurt³⁴ väljavahikut lõbustus-
teks. (Emmille) Noh, mis pärast nii
kurb olete, preili?

Emmi (ülesvaadates). Ah, teie olete see,
härra Becker?

Fritz. Kas ma võin teid kuidagi viisi
aidata?

Emmi (kaheldes). Teie?

Fritz. Mis pärast siis mitte? Teie tunne-
te vist valmri lõvist, kes püümissesse
oli langenud ja hiirest, kes teda selle
sest päästis! Noh, ja mis hiir võib.
Nii siis, minu armast preili, ärge hä-
benege midagi, püüdake mulle oma
üdal välja.

Emmi (ohates). Ah!

Fritz (ergutades). Seda siis me juba teap-
sime! Niisid asi!

Emmi. Teie ei ole härra Rahakuga mitte
sugulane?

Fritz (kätt nagu vandeks üles tõstes). Ei
sugulane, ega ka tema teenistuses.

Emmi (usaldavalt). See on siis teine asi.

Fritz. See rõõmustab teid? Nii siis rusa
hääkilg, mis ma enese juurest liian.

35
Emmi (tasasema häälega). Herra Rahakal
on nimelt poeg.

Fritz. Sellesarnast tuleb sojedadasti ette.
Emmi. Aga ta on sellega tülli läinud.

Fritz. Mis pärast siis? Mis see noormees-
suis kuja on teinud?

Emmi. Ta on - naese võtnud.

Fritz. See oleks kõige enam - ütlemis - ru-
malus, aga ometi mitte kuritegu.

Emmi. Ta on naese võtnud sama isa
nõrinsõemise eest.

Fritz. Missugust muret küll lastel wane-
matega on! Heda ta siis naiseko-wõttis,
kui ma küsida tohin?

Emmi. Minu õe.

Fritz (imestades). Teie õe?! - Saan aru. Ja
nüüd olite te siis tulnud isa ja poega jälle
ära lepitama? Kas wanaaimes juba teab,
et te sellepärast siin olite?

Emmi. Hoidsku! Herra Rahakas näeb
minus ainult maalikjat, kes mõni päew
oma tööde pärast tema lahkust tarwi-
tab. Ma tahtsin ju kõigepäält sojawaälja
tundma õppida.

Fritz. Suurepäraline! Te olete kaval, nagu
mõni päästaabi-ohvitser. Ja siis?
Emmi (kurvalt). Ah!

Fritz. Teie arvate, et lootust ei ole?

Emmi (pääd raputades). Mingit lootust.

Fritz (lärmaks säades). See oleks ju päris-
häbemata asi - wabandage, kui nõnda
ütleme. Nüpalju ohwimeelsust ja südame-
häädust ilma-asjata ära raisatud! - Kas
ma ei peaks kord wananõrbe tublisti kä-
sile wõtma, talle kõik otsekõhe sinu sisse
ära ütleva, missugune rongaisa ta on?

Emmi. Jumala pärast, sel wiisil rikus-
site teie kõik ära.

Fritz. Tõsi küll! Mõistuse selitus ei
aita niisuguse puupää juures.

Emmi. Palun siis, ärge andke mind ära.
Mul on sellest vähemalt natukeene ker-
gendust, et kellegi ees oma muused
wiisin wälja palistata. Teil on kõige-
vähemalt osawõtmist minu vastu-
ma tänan teid! (Nuksub.)

Fritz (lühitutult). Palun! Seda on küll
wähe, wäga wähe, aga ta tuleb südamest.

(Emmi tagast par. ^{37.} kätt ära.)

Fritz! talle järele waadates, osawõtlikult).

See armas waeue laps! - Ihuidas-ta ütles?!

"Teil oli kõigewähemalt osawõtmist minu vastu." See tähendab wabalt tõlgitud:

"Kga aidata ei wõi teie mind ka mitte."

- See on õigusepärast inimese kohta, kes oma rumalate tempude arwu poolst

kumulus on, haawamine. - Oho, preili, ärge äritage mind, ma pean oma kumulusest lugu. (on äritatult edasi ja tagasi sammunud.) Kes siis säält üle hoowi tuleb? - Dere hommikust, metsawahi härras!

9. stendus.

Fritz. Burkart.

Burkart (tõsiselt ja sõnaahtralt). Dere!

Fritz. See on ju ilus, et te end jälle kord näha lasete. Mis on plaasi napsiga?

(Walab kaps-plaasi täis.)

Burkart. Oh ei - ei. Tänan.

Fritz. Ärge vastu punnige! See on häa märjuse.

Burkart. Oh ei - ei. Laske parem olla.

Fritz. No noh? Mis³⁸ siis teil on?

Burkart. See äraneatud napsijoomine ei
sõlba, kurat võtku, mitte kunagi - ä,
ma tahtsin ütelda, naps on õigusepo-
est väga halb komme.

Fritz. Ja seda ütlete teie? - Metsavahi
kärva, mis siis teile õige on juttunud?

Burkart. Mulle? Mitte midagi! Ma
tahtsin sõbra Rahakale ainult ütelda,
t ma täna õhtu kaatsisid mängima
i tule.

Fritz. See oleks ju esimene kord!

Burkart. Jah, teate, kaardimängimine
on ka niisugune patune kroam. Erine-
kui tähelegi panned, pataõ juba nii, et
seinad vänguvad. Aga kurat võtku
mind - ä, võtku teid...! Kui ma ome-
ti seda äraneatud wandumist enesest
ära võõrutada saaksin! - Te ütlete
nii seda Rahakale?

Fritz. Kas teie ei taha oodata, kuni
ta ise...

Burkart. Ei, ma pean koju minema,
oma vanamoori juurde. Mu vana,

hää küljeluu! Olen talli³⁹ nii mõnigi
kord ülikohut teinud. Aga tänas saab
ta ühe muus.

Fritz (naerdes) Pagana pihta, teie lähe-
te vanul päivil veel õrnaks!

Burkart Pilgake aga. Siin te ka
warsti teist wüt wilistate.

Fritz Jah, mis õige lahti on?

Burkart (tumedalt) Sabagatäht tuleb.

Fritz (naerdes) Kes tuleb!

Burkart Sabagatäht. Selle juures ei ole
midagi naerda. Missuguse raiepega ei
ole naljahahta. See tõmmab wiikiti wasta
maakeri ja praunti lähel terwe kupa-
tus-miljoniteks kildudeks puruks.

Fritz Põrr! See oleks ju waga püüdis! -
Missugune naljahammis teie siis mis-
sugust lohi on ette huisanud?

Burkart See seisab ju ajalchis.

Fritz No ju! Et kord missugune lugue
tulla wõib, ei ole wõimata -

Burkart Noh näete!

Fritz Aga seda ei näe meie silmad.

Mis see minusse punitub, kui wabest

sajatuhanda aasta pärast...

Burkart. Sajatuhanda aasta pärast?
Ja muidugi! Lahensa päeva pärast on
meil saatan kõigil nukil - ä, ma taht-
sin ütelda...

Fritz (tähelepanelikult saades). Lahensa
päeva pärast?

Burkart. Eks ole, nüüd te enam ei naera?
Kuin on - hujuge! (Ammab talle ajalehe, mis-
ta taskust välja tõmbab) Tääl seisab must
välge pääl kõik. Pidage ta aega enesele!
See on Karamõisa number, ma võtsin
ta postimehe käest tee pääl. Ja nüüd kost-
sin, et ma koju saan! (Vaatab ihaldas-
walt napsi poole.) Viimati - üks naps ei
tee ka kes teab mis ära. Kui või mis -
(Jook klaasi ühe söõmuga tühjaks ja pü-
hib käesdaga suu kuivaks.) Põletab kuu
põrgu. Noh, siis harjub sellega esialgu
ära. (Wihistab oma koeva.) Haro, süa!
Kus siis see loomaraibe - tahtsin üt-
elda, mu tubli koer - (Keskelt ära.)
Fritz (mõtetesse jäänud, seisab, ajaleht käes,
paigal, väike wahcaeg). Ütelge õige, metsa

Tõho- nõi minid

41.

rahi härra! — Tä on ära! See oli ju nagu
ümber mündetud. Kes seda võis arvata.
Kuisugune karu, kes kõigejultumimat
salaküttii ei karda, ihekorraga nii talt-
sas! — Kus see tükk siis seisab? (Ajalohete
kätte võttes.) Ahas, siin. „Greenwichi tähe-
toornist saadud teate järel tuleb suur Hal-
lii sabagataht, mis meile nii hädaohtli-
kaks peab saama, kolida Kiirusega maa-
nera poole. Tä saab kõige hiljemalt ka-
heksa päeva pärast vella 12 ja 1 vahel
öösi maakera kätte.” — Isegi väljama-
gada ei saaks siis ennust. „Sabagata-
he saba on 75 — 180 miljoni penikoor-
mat pikk.” — Haunis täiskasvanud loo-
make! — Kas maakera selle juures
ära põleb, kas ta jääks tarretab, või
kildudeks viirutatakse? — ilus väljasa-
lix! — „Igatahes on kõigel maakera
elul ihekorraga ja täiesti ilma valu-
ta lõpp pääl.” — Väga trööstiv! Kii-
suis juba kaheksa päeva pärast?! Ja
just kaheksa päeva pärast tahtsime ma
hakata meelt parandama. Hahju! Oleks

sellega vististi isale suurt rõõmu teinud.
Wä hää wanamoor! On õigusepoolest
mulle palju hääd teinud ja ma ei ole
osanud sellest õieti lugu pidada. - Hm!
Nüüguine teade t'ija rõhu pääle teeb
inimese üsna kurvameelseks. (Paneb si-
gari ära.) Pabeross ei maitse mulle ka
mitte. (Hstub mõne sammus.) Hahaksa
päeva pärast süs! Täna on meil ~~23~~ 23
~~mas~~-aprill - (sõõmede pääl edasi lugedes)
24., 25., 26., 27., 28., 29. - See oleks süs wüma-
el aprillil - 30. aprillil?! Hahaha! Ja
mina lasen enesele ninanipsu teha, na-
gu ogar metsarahk! ~~Ma ei maitse~~
~~alle järele ja ei ütle, et ajaleht ainult~~
~~pillinalja on teinud? Ah mis! See~~
~~rahu pääle oma wanamoorele rahuli-~~
~~ult misu. Seda väikest karistust on~~
~~a nii kui nii ära teeninud.~~

10. etendus.

Fritz. Kristjan.

Kristjan (pah. kätt üksist wälja astudes
ja tagasi rääkides, wäga ampaklikult). Ja
muidugi, härra Puhakas! Kohe, härra

Rahakas! ⁴³Maatan kõhe järele, härra
Rahakas!

Fritz. See on aumparklik inimene!

Kristjan (ust. kinnipannes, hoopis muu-
detud ülespidamisega; wiltu nägu selle toa
poole tehes). Oota aga, wä! ninasarwik!

Fritz (inestamult). Pohoo!

Kristjan (ilma Fritzi nägemata, ümber
otsides). Ma ei saa omegi ajalchte siia
näiduda.

Fritz. Kas teie otsite midagi, Kristjan?

Kristjan (üles waadates). Ah, härra Be-
cker! - Nüüd on aeg, kus härra Rahakas-
ajalchte lobb ja ~~sis~~ on ta pahane, kui ta
keda mitte harjunud kohal ei leia. (Fritz
kes äkilise mõtte saanud, peidab ajalchte,
mis tal weel käes on, selja taha ära.) Tä-
na hommiku ei näi ajalcht tulnud olewat.
Ma kumlan õige neiu Maltsa käest järele.
(Keskelt ära)

Fritz. Holla! See võiks ehk minna! Kas
wana Rahakas rahest mitte ka? - Misk-
mitte? Katsuda ma ju seda võiks in. Ru-
mal küllalt on ta selleks. Ja niisugune

Minu teisel vapustab ikka südame-
 mistust. Ta hakkab järele mõtlema, lasel
 südant rääkida ja annab pojale andeks:
 (Panab lehe laua peäle.) So, papa Raha-
 kas! Tui sa selle piigi peäle kinni ei jää,
 siis ei tea ma küll sinu poega, ega ka
 armast, väikest maalijat andata. Tääl
 ta juba on. (Pöörab ruttu par. poole, pis-
 tab käed tasku ju wilistab enese ette.)

11. etendus.

Fritz. Rahakas

Rahakas (pohi poolt, tagasi kõneldes).
 Teie võite ju nii kaua Ristimäele minna.
 Kuidas te ütlete, Laumann? Teil ei ole
 selleski lusti? Aga terve on see ja mina
 tahan seda. Ärge ägage nõnda! Edasi!

Näeb Fritzju, pilkavalt temale.) Ha, noor-
 härra! Wilistab varasel hommikul, käed
 taskutes! Jkka veel endine kergats!

Fritz (nagu näeks teda alles praegu.) Ha,
 tere hommikut, amustatud härra Raha-
Kas!

Rahakas (liialdatud viisakalt.) Härra
 Becker! Koõmustab mind väga! Hästi

maganud?

Fritz. Täna! Teie loodetavasti ka?

Rahakas. Kes päew otsa tublisti tööd teeb, magab ikka hästi.

Fritz. Jäseeramis, kui inimesel hää südame tunnistus on. Eks ole?

Rahakas (pilnawalt). Ja mui - dugi!

Fritz. Kga ma eksitan wah. st? Teie tahate wist ajalehte lugeda?

Rahakas. Kas ta siis ometi wimaks siin on?

Fritz. Ma ei tea tõesti mitte, ma arwan seda ainult.

Rahakas (enesle). See loew ei tea ka idmasgi midagi! (Lana pääl järel waadates.) Oige, säält ta on! (Jstrib.) Teie lubate? (Waatab sisse.)

Fritz. Palun! (Enesle.) Müüd on tal õng nina ees. Eks näe, kas wõtub?

Rahakas (rääkimise juures ometi idasi rääkides). Teie ei loe küll ajalehte?

Fritz. Harwa. Ei saa aega. - Teie wõite mulle ju ütelda, kui säält midagi isära-likku sees on. See on kõige lihtsam.

Rahakas (pilweliselt). Müüdugi!

Fritz (leiba lana päält wõttes). Ma söödan

46.
w ahepääl kann. Wäikeseks tänutäheks
Kukele, et ta minu hommiku und tähele
pannes ikka nii ilusasti tasa laulab. Na-
gu sa mulle, nõnda ma sulle! (Bresles) So!
Nüüd saab näha! (Ära minnes liiba peeni
Keseks tehes ja kann kutsudes) Tip, tip, tip!
Ära. Tema hääl kuuldas ära kajawat.) Tip,
tip, tip!

Lahakas (weel ikka ajalehte lugedes) Hm!
hm! Hm! Täälgi kord misugune sabaga
tähe loori. Just nagu neljakümne aasta
est, kuu siiti mäletan. See kord öeldi ka.
mhaadim läheb hurka! Lollus! Seisab tä-
nagi weel. Aga küll oli inimestel hirm!
See see möll. Meie väikeses linnakeses! Kõik
oli nagu hullustus. Hahaha! See oli paar
hullu päewa. Küll tehti tükkisid! Tükkis-
id! (Ühis tõustes) Pagana pihta! Kri-
le, tip, tip, tip! sääl wäljas, see Becke ni
moorchärra selle ettekulutuse tõeks wõ-
taks; kõige targem ei näi ta nii kui mi-
olewat. Woib olla, lähcb teine taltsaks,
hakkab enese üle järele mõtlema ja
Tolle aasta sabagatäht tegi weel hoopis

teistsuguseid asju. Ma ü⁴⁷ võiks-ju tema
isale suuremat rõõmu teha. See mõjuko-
sojuni teisiti kui Laamanni uniform.
Ma võin ju korra katsed teha. (Wälja waa-
dates.) Tääl ta tuleb lonskides, see "tip, tip,
tip", see kollanokk! Ma teen üsna kurwa
näs, nagu usuksin ma seda lugu. Ehp
mõjub! (Waatab enese ette maha, ühes
käes ajalchte hoides.)

Fritz (ettevaatlikult sisse astudes). Tääl
ta istub! Sügawasti mõtetes, nagu oleks-
tal sabagataht juba pähe kukkunud!

Rahakas (enesele). Lühki ta aineti jääb?

Fritz (enesele). Nii kõrgeks ei oleks ma seda
asja süügi pidanud. Aga ma tean, mis ma
teen. Ma teen nagu usuksin ma tingimata
sabagatahte. Selle pääle kukub see wana
lammas kindlasti sisse. (Ette astudes,
waljusti, pääliskaudzelt.) Noh, mis-uidist
lühes?

Rahakas (ulatab talle lahtilöödud ajalche),
Pahun!

Fritz. Tänan! (ümestades-kõrwalc.) Leesama
mõju, nagu metsawahi juures. (Waljusti.)

Kas vahest rahapaberid on langenud?

Rahakas (tumedalt). Lugege ise!

Fritz. Jarmis-süis? (Silmi ruttu üle ajalehe
käia lastes). Rakveres on kolme jalaga
vasikas ilma jündinud. (Kõneleb.) Seda
arvib ka ainult iheli vasikale juhtuda!
Pleks see nüüd ametnik olnud, kui ruttu
jee oma kolme jalaga teenistuse-astmetel
Edasi jõuaks.

Rahakas. Edasi, edasi!

Fritz (Edasi lugedes). Minu naene on
minu juurest plehku pannud. Kes ta ta
tooga töö, sadb keritüie peksa.

Rahakas (karmatamatalt). Tägu mise külje
pääle!

Fritz. Koh, isenesest mõista.

Rahakas. Oh, mis, teise külje pääle peate
pää vaatama.

Fritz. Wabandage! Aga züül seisab ainult
pikk joru sabagutähest.

Rahakas. Just seda peate te lugema!

Fritz (nähtawasti hoolimatalt). Shui see
Teile lõbu teeb. (Loeb nähtawasti väga hoo-
lega ja teeb, nagu läheto ta ikka tõsisemaks.)

ja pühiks hiigi otsa eest.)

Rahakas (lõbusalt kõrval). Ta lähleb toesti lõpsu. See on ju suurepäraline!

Fritz (ajalchte alla vajuda lastes, waatub talle tummalt ja küsivalt otsas)

Rahakas (meeli ärakaitlikku nägu tehes).

Jah, mul lõikas ta ka kuni üdini (Lüskale tühe tooli tema poole) Siin on teil tool.

Fritz. See on ju pagana lugu!

Rahakas. Jah! Ja nii ootamatalt.

Fritz. Tääl tulewas ju inimesele rois patud meelde.

Rahakas. Eks ole? Shii te näituseks selle paale mötlete, kuidas teie olite elanud! Mis?

Fritz (ohkab ja nikitab wairaselt päraga).

Rahakas. Aha, müüd saate aru. Shii juba hilja on.

Fritz (nagu enesele, kwatõsiselt). Niisugusel silmapilgul lähleb terve minewik inimese eest möõdu, üks ainuke suur paturegister. Hirmus!

Rahakas. Noh, weidike on ju weel aega meeleparandamiseks.

X Fritz (ilma et teda ⁵⁰ kuulaks, nagu üleval
Siin peab ju inimesel süda seisma jääm
Jscaranis teil, mul on teist tõesti kõiges
südamest kahju.

Rahakas (imestanult). Minust? Kuidas
nõnda?

X Fritz. Minu noorusle ja elu-tundmatusle
võib mõndagi andaks anda, aga teie raha-
ei tahaks ma tõesti olla, mitte miljonigi
eest.

Rahakas. Minu mar... Aga lubage, mi-
mis on teil minu raha kohta ütelda?

X Fritz. Oh, mina mõtlesin ainult, et teie
juures asjad ka kõige paremas joones ei
ole.

Rahakas. Minu juures?! Kus-!

X Fritz. Teie perekonnas. Ma arvan, teil
on üks-tütar, kellega teie tülis olete.
Üks ole?

Rahakas (kuiwalt). Ei! See tütar on
üks-poeg, kes - Aga need on minu as-
jad. (Tõuseb ruttu üles.)

X Fritz. Muidugi. Minul ei tule ju mitte
selle eest vastutada. Tulevad niisugused

minimaleid mõtteid pähe."

Rahakas (Kalgilt). Näib minu meelest ka nii olevat! (On tahtmatalt heleda koha ette seina pääl astunud.)

Fritz (tamale lähenedes ja tal üle öla waa- X
data). Tääl ta wist küll rippus, see waimene?

Rahakas (jahaselt ümber pöördes). Kes?
Kus? Kumalus! (Meelde tuleb, enesle.)
Ah so, tal on sabagataht pääs; ma ei tohi vastu rääkida.

Fritz. Kas te ütlesite midagi? X

Rahakas (päält näha väga mõtetes). Mina!
Ei. Mina - ma tahan ainult kord waa-
data, (seina poole waadata) Kuhu see
pilt on jäänud. (Hakkab minema.)

Fritz (enesle). Hurraa! Ma usun, me
oleme võitnud. X

Rahakas (ümber pöördes). Kuidas te ütlesite?

Fritz. Mina - mina mõtlen ainult jä-
rele. (Päält näha väga kosisemisele.)
Ma tahan õige kord oma isale kirju-
kanda. X

Kahakas. ^{52.} Tehke seda, noormees, tehke
seda. (Kõrwale) Seda olen ma nüüd tub-
listi ninapiidi vedanud. Jõuab on tõesti
lambapäid olemas! (Ära pah. nätt.)

X Fritz (temale naeratades järle waadates).
See läks tal luust ja lihast läbi! Nüüd
istub ta küü kärbes liimi pääl. Jõuab
on tõesti lambapäid olemas. - Kõll väike
maali ja silmad teeb! Pea! Sillega on
mul ju ka sõnake rääkida. (Loputab
õmmi uuse pääle) Ta kahtles minu
juures. Nüüd näitan ma emmast temale
oma täies hiilguses.

12. stendus.

Fritz. õmmi.

õmmi (kübar käes, krusalt). Ah, teie
olete? Wabandage, ma pakin praegu oma
asju sisse.

X Fritz. Pakkige aga wälja. Tehke minu
nõu järle.

õmmi (üsnu imestanult oma kübarat laua
pääle langeda lastes) Ja, aga ütlege mulle
ainult, mis...

X Fritz. Ärge küsige. Aga te tohite loota -

ootamata pööre on tulnud^{53.}; enam ei tohi
ma teile avaldada.

Emmi (väga südamliselt). Kuudas-pean
ma teid tänama?

Fritz (teatava ülemeeusega). Pikkige
aga asjad jälle välja ja - usaldage mind.

Emmi (soojalt). Teie olete tubli noormees!
Ma jooksen kohe alla külasse ja saadan
oma õemchele teate. (ära oma tuppä)

Fritz. "Tubli noormees!" (õnesle põse pääle
koputades) Kas näed, Fritzusene, seda
olen ma sulle ikka ütelnud. Nüüd tuleb
aga ka asi kuni lõpuni läbi viia, mui-
du kukud sa jäledasti sisse. Kõige päält
peab Rahakas kõike uskuma jääma.

Kui aga keegi kirbu kõrva ei pista!

(Nähtakse Willemii tuga üle hoovi
tulevat.)

Tühja ka, sellest geltskonnast
siin ei ole mul midagi kartta, need on
ise niisama ogarud - ja ega keegi
võõras sija ürsikusse kannamõisa ära
ei eksi. Ma usun, sabagataht teeb mul-
le veel õige palju nalja. (On espool
tooli pääle istunud ja hõõrub rõõmsalt

Käsa.)

54.

13. etendus.

Fritz. Willem.

Willem (aeglaselt rehkelt) nature wa-
einud, aga ometi väga sõnariikas). Koik
nagu surmaaed, inimesehinge ei ole
räha. Siin wist ka juba koik hirmus
rabagatahe es, nagu all külas. Mitte
kedagi, kelle kaest ometi küsida saaks,
kas minu sõber Becker tõesti sinu on
tulnud, see inimene, keda ma otsin,
nagu nõõpnõela.

X Fritz (lules tõustes, enesely Ma pear-
õige kord waatama, kuidas Rabakaya
lugu on, rahest... (Põõkab vastu Wil-
lemi.) Hopla! Wab...

Willem (ümber pöördes). Palun tehat
korda rabandust, aga...

X Fritz (jahmatanult). Willem!?

Willem (tõõmiselt). Inimene! Löber!
Poiss! Fritz! Hurraa!

X Fritz. Aga ära karju ometi nõõnda! (Pa-
hab tõõlal suud kinni hoida.)

Willem. Tee mulle ainult seda meelegaad

55.
ja lase mind rääkida, et ma oma röö-
mule maad võin anda, ja oma häälekõla
jälle kuulen, muudu lähen ma lõhki!

Fritz. Kuidas tuleb sa siis öieti...

Willim. Ma lähen lõhki! Selle pääle
meid sa kihvoti võtta, sest sa tead, ma ei
räägi kunagi üht silpi enam, kui just
tingimata karvili on. Aga pane nüüd
ennast ruttu rüüdesse, et me minema
saame ja kallist aega ei raisaka.

Fritz. Jah, kas sa ei taha mulle kõige-
rõhkmalt ütelda, mis asi see õige on?

Willim. Kas ma siis sulle seda veel
pole jutustanud? Aga Fritz! Sa oled
ta ära unustanud. Aga ükskõik, ma
jutustan sulle selle lüü veel kord, aga
nüüd pane tähele, et ma kolmandat
korda ei pea pääle hakkama. Nii siis,
nagu öeldud, ta oli korraga nagu ära
jubutud, nagu oleks maa ta enesesse
neelanud.

Fritz. Jah, kes siis?

Willim. Selle oled sa jälle ära unustanud?
Ma näen juba, sinuga peab kannatust

olema. - Aga, kas tead juba, et Alfred Berger oma kandidaadi-eksami ära on teinud, selle järel kuita.

✱ Fritz. Kuulen esimest korda.

— Willeim. Jää taeva pärast asja juurde, muudu ei jõua me edasi. Nii süs, nagu ma sulle juba mitmendat korda olen jutustanud, tah an ma just piletit Riiga võtta, et oma onuli külalisesiisina - mitte van Ferdinandile, sellega ei käi meie enam läbi, sest saadid kiire rumal laagu juhtus - sa mäletad ometi?

✱ Fritz. Linn on Ferdinandile? Seda ma ei tunne ju sugugi.

— Willeim (ette heites). Sellel ei ole ju ka asjaga midagi tegemist. - Plus! Saad maen ma teha rongi astuvad, imeilus kujur, ülirööddiv nagu ja imekena kübar - tead sa, beliroheline punaste lilledega. Ma olin - futsch! Ruttu hüppan ma kõrvalolevasse vagunisse ja rong sõidab ära. Ometul kõnbel saan ma ihe kaas - sootjaga jutu pääle, tead sa, niisuguse

Wanemuise
näitelawa
TARTU

57.

wäljakamatamata inimesega, kes kuradi
ka kurdiks-räägib, korraga hüntakse:
"Jaam"! Ma kargan wälja, waatan, kus-
ta küll peaks olema, jooksen terve ja-
maesise läbi, waatan igasse sõiduriista-
ärarmis ära! Mis sa ütled selle äparduse
kohta? Aga ära räägi mulle ometi iska
wähele."

Fritz. Ma ei ole ju mitte sõnagi lausunud.

Willem. Aga sa kehtasid ölasid. - Kas-
sa panid kõik hooliga tähelemissi ma
kõnelesin, wõi pean ma veel kord otsast
pääle hakkama?

Fritz. Jumala pärast, ma olen nii tä-
helepanelik kui tolliametnik!

Willem. Ära siis ometi kohe nii ära ole!

- Nii siis, nagu öeldud, niid on tarwis
teha jälle üles-leida. - Aga räägi ometi
kord üks sõnagi, wõi peab sinult iga
silbi üksikult ära ostma?

Fritz (järel mõeldes). Jah, sääl tuleks...

Willem. Ära hakka ometi kohe nii pi-
kalt-laialt pääle, kuna sa tead, et mul
nii wähe aega on.

58.
Fritz. Kuidas siis ta nimi on?

Willem. Jah, kui ma seda teaksin!
Euphrosineks oli tal liig hele juuks,
Wilhelmineks jälle liiga tume, Emilia-
na pears ta peenem olemaja Maria-
ineks naturene paksim.

Fritz. Kes ta olla võiks, seda sa ei tea-
ka mitte?

Willem. Mida mõrja võiks ta olla, mi-
nu abikaasa, minu lastema - nii siis
ära küsi pikalt ja tule kaasa.

Fritz. Kahetsen, ma ei või süü ära min-
na, kõige vähemalt sel silmapilgul mitte,
pärast vahust, mõne päeva pärast.

Willem. Seda oleksid sa kohe pidanud üt-
lema. (Langeb prantsatades ühe tooli pään-
le.) Siis jään ma niikanaks siia.

Fritz. See on võimata! Mul on midagi tah-
sat ees.

Willem. Aga siis jutustasime, seda ootan
ma juba pooltundi.

Fritz. Ei, ei, ei! Sa võiksid asja edasi lobi-
seda.

Willem (Kurjustades). Mida?! See on testa-

mine, haatramine, ^{59.}kuvitahtline kaht-
lustamine! Mina ei oska suud pidada!
Fritz See ei lähe tõesti mitte, Willem; sa
ei ole ju, niipalju kui ma tean, kuigi
kangel külast enam.

Willem. Neil on hull mõte pähe tulnud,
sabagataht tulevat ja ilm minevat
hukka?! Nüisugune lollus! Nüisugune...

Fritz Jumala pärast, mitte nii valjusti! X

Willem (ikka rohkem vutatakse sisse). Seda
ei võigi liiga valjusti ütelda! Siin toodan
se ikka meie eskujulikki kooliharidust
ette ja esimese kooli aprilli nälja pääle
kukuvad tuhanded sisse, selle vastu, et ise
eneselt ütelda...

Fritz (katsub ilmaaegu Willemi kõne-
takistada, ühel ajal temaga). Aga ole ometi
vait, inimeseloom, kui sind keegi kuulab,
on kõik kadunud! (Näeb Rabakast ilma-
vat.) Ha!

Willem (kohkudes ümber pöördes). Ha!
(Näeb selle liigutuse juures kirbarat, mille
õmmi laua pääle jätnud.)

14. ^{aj.} Etendus:
Endised. Rahakas:

Rahakas (pahemalt poolt). Mis siin siis lakti on? Keegi võõras?!

X Fritz (meelärakaitlikult). Kuid saab ta kõik teada!

Rahakas (Willemile). Tee soovite, mu härra!

Willem (vaatab üpsisilmi, ilma et Raha-
cast tähelegi paneks, kübara päale, aru-
saamata häälesid kuuldasvale tuues). A-a
-o-ah!

Rahakas. Kellega on mul -

Willem (nagu ütewal). See - see. - see - see!
on kübara kätte haaranud ja puhkeb wal-
usti naerma.) Ha-ha-ha-ha!

Rahakas (Fritzile). See on vist küll kurt?
Fritz (kellele nagu äkiline mõttekäik tul-
nud). Kurt? (Pimedalt, tragiliselt toonil.)

Rahjaks on see tõsi! Tä on koguni kurt-
tumm. Ennist kuulis ta veel rohtu kasva-
mas ja kõnles nagu riigivolikogu saadik -
see on nimelt minu sõber Willem - kui ma
talle aga etteaatamata kõnbel ütlesin, et

ilm hukka läheb, nagu te selitusite, kuo-
tas ta wainekene hirmu pärast rääkimise
ja kuulmise.

Rahakas (chmatumult). M-i-i-s? (Waa-
r.)

William (rõõmest järeleil silmil kübarat
ilms tostes). Hu - hu - hu!

Rahakas (enesele). Jossand Jumal! Selles-
olen mina süüdi! - Ma ei lase ilma nii-
pea enam hukka minna!

(Lesiie langeb.)

Teine waatus.
Teesama sissesead.

1. etendus.

Weerson Kristjan.

Weerson (kõige suurema tähelepanemisega
 väga üritatult lihts lugedes). See on ju - see
 on ju -

Kristjan (terma nõrwal seistes, kõige suure-
 ma undishimuga, väga kartlikult). Mis te
 ütlete selle kohta? See oleks esimene kord,
 kus metsasõlt Barkart ei oleks walitan-
 and?

Weerson (loob, ilma et teda tähele paneks,
 hoolsalt edasi ja teeb oma tähenduse jinnu
 juude). „Läbimõõt 217 wersta“ - see on ju
 ümardu suus, sellepärast ongi ilmad nõnda
 imelikud.

Kristjan (kannatusmatalt). Noh? Mis
 arwate te sellest? Teie olite ju poolteed
 õpetlane?

Weerson (hääletalt edasi lugedes). „Wastu
 maakeru ja“ - (laseb ajalehe alla langeda,
 enesele) „Walmis! Prahti! Otsas!“ (Kargab

käsku üles ja käib ^{öö} suurte sammudega
edasi ja tagasi.) On ka juba minu mee-
lest kole kuum.

Kristjan (nutuselt). See teeb ju ka nii-
suguse imeliku näo! Kuid ta on ette mi-
dagi ütles!

Weirson (enesele). Aga ma olen ju ikka
ütelnud: oma kormasilmade jääre võin
ma kindel olla. Nad naerivad minu üle,
müüd naeravad ma nende üle. (Naerab
närviliselt enese ette)

Kristjan (rõõmsalt). Tä naerab! Jumal
olgu tänatud! (Weirsonile) Eks ole, ma
olen ennast ilmaaegu hirmutatada lasknud,
ko - kormet ei tule sugugi?

Weirson (kindlalt). Müidugi tuleb ta.
(oma jala pääle näidates.) See sääl ei ole
müid ialgi petnud.

Kristjan (nägu moonutades). See - sääl?!?

Weirson. Täna 8 päeva pärast, pääle
keskööd, siis lähed lugu lahti!

Kristjan. Pääle keskööd?! - Siis ei ole
mul tarvis järjmiseks päevaks saapaid
puhastada.

64.
Weerson Häa ainult, et mõttega enne
saab ära harineda.

Kristjan (õigades). Ära harineda? Täna.

Weerson. Ma arvan, saab mõndagi veel
häaks teha, mis seni tegemata on jäänud.

Kristjan (veel kahevahel). Ah ja. Võiks
näituseks meie vanameest veel nõrd teiblis-
ti vihastada. — See tähendab, kui siis aga
võimati on et mitte...

Weerson (temale üht kuldraha pikku surudes).

Sähne, Kristjan, teenistuse eest.

Kristjan (inimeste pärast kange). Mis rumbla?!

Teie! (Pööratult.) Müüd tean ma kindlasti,
et maailm hukka lähel!

2. stendus.

õndised Selma.

Selma (õritatult neskelt). Kristjan! Härra
Weerson! Mis rumal jutt see õieti on? Wana
pöõgi Kاتا istub ahjunurgas, silmad tilgu-
vad kui västid ja laulab laulduraamatust
salmisid ja nüü Malts ei liiguta näppugi töö-
jaks. — Uus sabaga täht tulla! Ma ei mõista
ju sellest midagi — seda ei ole meil koolis ol-
nud. Aga teie —! See ei ole ju sugugi võimalik!

65.
Weerson (tumedalt). See on võimalik!

Kristjan (nii sama). Ta tuleb! Ta tuleb!

Selma. Jah, kes seda siis ütleb?

Kristjan (rõhutatult). See sääl!

Weerson. See seisab ju selgesti must valge pääl ajalehes.

Selma. Siis omiiti?! Oh kui hirmus! (Langeb aeglasesti tooli pääle. Waene waheaug. Koik kolm wahivad troostitult enise ette.) Waene härra Becker! (Kristjanile) Kas ta seda juba siis teab?

Kristjan. Kes? Teie isa?

Selma. Ei, härra Becker.

Kristjan (ilmaennast liigutamata). Muidugi! See wamub selle pääle.

Selma. Tema ka?! Siis on see igatahes tõsi! Ja ma tahtsin parajasti just nüüd tema wastu nii lahke olla. (Hakab nupsumas.) Kus isa küll peaks olema? (Kristjanile, kes üsnatundmusteta sääl istub.) Kristjan, kus ta siis on?

Kristjan. Kes? Härra Becker?

Selma. Ei, minu isa.

Kristjan (aunpakkumatalt). Kust mina

se da tean!

Petma (inestannult). Aga Kristjan!

Kristjan (emast korraga kogudes). Oho! Nüüd on Kristjanitamisel lõpp pääl! Ma keelan ära mulle nü libtsalt, Kristjan ütelda; ... mina olen härra - härra - tuhat ja tubine, see tuleb sellest, kui ialgi oma õiget nime ei ole kuulda saanud - härra Saabasberg olen mina. Ja muidugi, seda meest peate teie nüüd tundma õppima! (Oma teose kumbe seljast ära võttes ja üle käe riputades.) Kristjan seljast maha! So! Oh, mina olen niusama hästi shantelmann - ää, shentelmann, nagu iga teine ka (Wõtab wõsti taskust näpitspilli wälja ja seab selle nina pääle.)

Weerson. Aga lubage, see on minu pill.

Kristjan. So? Kuidas juhtub see siis minu taskusse? Te olete aga ka ikka kannis lohakas! (Annab selle talle tagasi.)

Aoh, jumalaga, Weersonike! Jumalaga, mamsel Laamann!

Weerson jumalaga, härra Saabasberg!

Kristjan (jahmatades). Kuidas te ütlesite?

- Ah so! Usna õige! - ^{67.} (Uksete liigutustega, ennast väga peenikeseks tehes, keskest ära, teevõimude enese järel lohistades).

Selma (kes seni mõtetes paigal seisnud, kindlasti otsustades) Uht tean ma nüüd, ma pean teda veel rood nägema, et talle kõik, kõik ära ütelda! (Ära keskest.)

Weerson (äkilise tahtmise kindlusega). Nüüd siis 8 päeva veel? Plus! Minu otsus on tehtud! Nüüd tehtaks laialt löbu. Mis arst mulle ära keelas, seda ma just nüüd teen! Mis mulle maitseb, seda süön ja joon. Ära shall kaelüst, ära need wiltkotakad - (wirutab wiltsoopad jalast ära) wälja õhukätte, nüüd jooksen nü et higi tilgub ja siis istun otsekohes tõmbuse sisse! Seda kurtem on minuiga asi otsas. Ja tuleb siis sabagataht, siis on Gustaw, Wil-
lip Peeter Weelson juba ammu oma hull-
julge duwisi õhutiiks langenud. (Kes-
kest ära)

3. etendus.

Fritz (Siis) Willem.

Fritz (oma toast tülles, kannatamata) X

tagasi rääkides). Ja! - Aga muidugi! - Saa
aga enne oma rüetekorraldamisega valmis!
(Ust linke lastes, väsinult.) Armastajad rää-
givad ju häamelega oma armastuse pale-
usest. Aga see on rõigist teistest üle!

Willem (koast tülles, oma käsa ära kuivata-
des). Jah, ja tead sa, mis rõige imelikum
selle juures on, mina armastasin ikka
valkjaid juukseid, see tähendab, muidugi
mõista, mitte neid, mida iluüldse valk-
jaks nimetatakse, vaid neid tuhakarva
valkjaid -

X Fritz (kannatamatalt, teda tagasi tupp-
torjudes). Willem! juukse kohta oleme
me juba selgusele jõudnud. (Paneb rütu-
ukse kinni.) Mul näib pää ringi!

Willem (tagasi tülles, oma juukseid har-
jaga korraldades). Pulmarõisi võtan ma
aga igatahes ette. Ma ei ole aga täie-
skult otsusele jõudnud, kas lähem ma
Skandinaviasse, Itaaliasse, või, mis nüüd
nii moodus on, Schweitsisse. Wähast lä-
hem ma ka. ...

X Fritz (teda jälle tupp-
saates). Mine kus-

69.
pagan! — Nüüd olen ma selle inimesele
juba tuhat korda seletanud, mis mul es-
on ja kui ettevaatlikud me peame olema, et
Willem (juudelikese lõhnaõliga käes). Mis ar-
wad sa sellest lõhnaõlist? Augusta-Victo-
ria! Kas sa arwad, et see talle meeldib?
Aga kus ta siis on? Kas ma ei või te-
maga kord rääkida?

Fritz. Ja ei tohi ju sugugi rääkida! X

Willem. Ah so, ma olen ju kurttumm. X

Fritz. Siis mine ja pea- X

Willem. Ma tean juba, juu. X

Fritz. Oma lubadust pead sa pidama. X

Willem. Jhus! (Hrusaamata sõnu pommisedes ära.) X

Fritz. So! See oleks esialgu tee põialt east ära! X

Willem (weel kord püüdes vahelt välja pis- X

tes). Ja võid igatahes kindlasti minna
päule loota, sest kui ma kord —

Fritz. Kas sa jääd sinna sisse! X

Willem (taganeb tuppa, olabi enese ette
kõneledes).

Fritz (käsa hõõrudes). Wana Rahakas
on juba kännis pehme; weel veidikeine
ja ma näin teda sõrme ümber mässida.

Willem (nagu ülestal⁷⁰). Noh! Mis ütled sa
minu kohta? Hä? Kas ma ei ole wai-
nagu händ?

X Fritz. Kas sa küll! (Willem ära.)

Fritz. Oh ma olen täna nii häas tujus!
See tuleb aga sellest, et see üks häa asi on,
mis mul es. Ma võiksin tuju pärast kas-
wõi...

4. stendus
Fritz. Rahakas.

Rahakas (sügisreis mõtetes oma koost
tullis, inesele). See purttum on läike mul
meelst ära. (Käib Fritzu, rasedeleides. Teie
olete ju isepärski häas tujus! - (Hindishi-
mulikult) Teie sõbova küsi käib wist
küll paremini? Kas ta räägib jälle?

X Fritz (ennest kogudes). See? Mitte piuksu-
gi.

Rahakas. Waene mees! See on tõesti hira-
mus!

X Fritz. Oh mis zest siis on? Päew warem
wõi hiljem. Kaheksa päewa pärast on
ju omelti kõik otsas. Aga enne seda
oleme weel kord õige lustilised, nii õige

71.
lustilikud. Eks, vanapapakehe?

Rahakas (üheskoinselt). Ja muudugi.
Fritz. Ja naesterahwaga, kes tee pääle
ette juttub, tehtakse plaani, keldrid ja
kõrtsid joodakse tünjaks, igapäew pur-
jutatakse, mängitakse kaartide, lauamängu ja tant-
sin, ühe sõnaga terve maja pööratakse
pääle. Siis tulegu mis tahes, kuidas tahes,
millas tahes! Mulle kõige vähemalt on
see üksteisest. (Läheb ära, ukse juures
ümber pöördes, enesele.) So! Katsa nüüd
sellest jagu saada! (Ruttu keskelt ära.)

Rahakas (kangesti äraheitnult). Teda
olen ma hästi teinud! Ma tahtsin teda
parandada ja nüüd on ta päris-käest
ära! Siis parem seletan terve lori ära.
See tuleb nüüd sellest, kui wõõra inimeste
asjadega tegemist teed! Kui rahulikult ja
õnnelikult ma elada wõiksin. Mul on
ju kõik käes - süda mis sa ikkad - truuid
sõbrad, armsad sugulased ja ustavad, sõna-
kõnnetlikud teenijad. Oigusepärast olen
kui kahetsemisewäärt inimene! Kõik püüa-
wad nad minu soovisid silmadest ära

lageda! ^{72.} Katsugu seda nõnda mõni teine!
1° Waatab muigutades ja omaga rahul olles-
enese ette.)

5. etendus.

Rahakas. Niin Malts.

Niin Malts (väga silmatorkavalt riides, kannab ehtearju, tuleb reskelt ja astub peeg-
li ette, ennast rahulolles waadeldes, enesele).
Kõnda ei ole härra Becker mind enne ial-
gi näinud. Kuidas ma talle küll meeldin?
Tä ütles küll mulle enne minni iska meh-
eldusi, aga täna alles saab ta silmad te-
ema.

Rahakas (mööda minnes, siinapoolse
waadates). Näitus eks see Malts! Ülelii-
ga ilus ta ju ei ole ja raswa hakkab ta
ka juba minema, aga muidu on ta sig-
lane, sõbralik ja tubli naesterahwas. (Wal-
justi.) Koh, preili, kas sööme pea?
Niin Malts (ei pane teda täheleki). Puna-
re güd sünnib mulle suurepäraselt.

Rahakas (natukene waljumini, väga sõbralikult).
Maltsi preilikene! Mis hääd süs täna ka
lõunaks saab? Mis supikene, waadikene, woi

magus jõuikene...

Mõnu Maltõ (äkiliselt). Kas teil siis muud
teha ei ole, kui alati söögi pääle mõtelda?
Muretsige parem oma hingeõmmistuse eest,
Tie - Tee - tie na uskumata pagan!

(Ruttu ära)

Rahakas (heitunult). Kuidas see oli?

Na uskumata pagan ütles ta. Ja, mis
tal siis on? Ku ei ole ma teda veel ial-
gi näinud! Ja ära chitud oli ta, just kui
pühade was kas! Tohoo, ega ta viimati
äkki... Waga õige Kristijan arsti järele
saata... (Kõik mõttes edasi ja tagasi.)

b. etendus.

Rahakas. Kristijan.

Kristijan (peemise numb seljas, millest näha,
et see kalle mitte ei sünni. Hall tsilinder kübar
ettevõthikult kõrva pääle litsutud. Jalatus ekepp
käes, suurest merevaigupitsist suitsitades,
naatleb ennast meeldivalt ülevalt kuni alla).

Päris parun!

Rahakas (üsna tema lähedale seisma jäädes
waga mõttes). Kristijan, jookse kord õige
ruttu külasse arsti juurde - ja - ja - ja -

Kristjan (temale ⁷⁴ kõige suurema hoolimatuse-
ga parsu suitsupilve nina alla puhudes). Aha!
Kas see rüpatas sul ka kõhtu näpistab?
Jookse aga ise arsti juurde! Aidata ei saa
ta nüüd ometi enam.

Rahakas (teda lähemalt silmitsedes, kõige
suurema imestusega). Kuule, sina, ma usun,
sul on minu kõigeparem ülikond seljas?!
Kristjan (kõige suurema südamerahuga). Si-
nu käsirasaapad ka! On mulle aga liig
suvred! (Puhub talle, nagu ülemal, lüve suit-
supilve nina alla.)

Rahakas (lõkastades ja suitsu ära puhudes).
Aha! Suudas sa julgelt...

Kristjan. Kas ta rahest hästi ei lõhna? -
Lis oleksid sa enesele paremad sigarid pi-
danud muretsema. Mulle on näs seni asna
hääd maitse nud.

Rahakas (ipra suurema imestusega). Ma
ei taha oma kõrvu uskuda! See inimene
ütleb mulle sina?!

Kristjan. Seda märkad sa alles nüüd?
Kas ma sind rahest armulikult härraks
nimetama, nüüd, kui paari päeva pärast

75.
maailm hukka lähel? - Ei, va Anton,
sellel on nüüd lõpp! - Mis sina oled, seda
olen mina ka, sina oinas! Ja kui rikas
venelane seekord kogemata mind treppi
mööda alla oleks visanud, siis oleksin
mina täna isand Kanamoisas ja sina
oleksid minu teener.

Rahakas. Noh, oota sa lühjus, ma näitan
sulle...

Kristjan Sellega ei heiduta sa kedagi.
Ma oleksinid sind juba polkat tantsima
pannud. Peopesast oleksid sa mul söö-
nud. Joopsuma oleksid sa mind pidanud,
kui õhulaev, muidu oleksin ma sulle
jalad alla teinud: hopsa, hopsa, trepist
üles, trepist alla.

Rahakas (sisemise vihaga). Küllalt,
ehk -!

Kristjan (on närga üle ühe mööbli äiga-
nud, vaatleb tahtmatalt oma sõrmi ja
hoiab nad, ennast ise ära unustades. Ra-
hakale näo ette). Kas see on sul tõlmust
punktaks järksimine? (Lööb talle tubli
matsu öla päale). Hä? (Kruust kerkib

tolmupilv üles.) ja seda nimetad sa riie-
tepuhastamiseks? (Enesele meelde tuleb, et
Noh, tänan oma loojat, et sa minu juures
teenistuses ei olnud.

Rahakas: Kuu sa mitte nüüd silmapilk.
Kristjan (häätujuliselt). Ära ärita ennast,
Antonikene, see ei tähenda omegi midagi!
Jo! Nüüd toon ma enesele pudeli kongakut
keldrist -

Rahakas (teeb ühe lingutuse tema poole).
Kristjan. Ära raelda ennast, ma tean
juure. Kus ta on. - ja kui siis sabaja-
täht tuleb, siis löön ma temaga klaasid
koppu ja ütlen talle: Anna aga ma' Ra-
hakale häa mütsakas! (Keskelt ära)

Rahakas (sõnu otsides). See Kristjan!
on ju väimane võruskael! Aga oota!
üll me mõlemad juba pärast arve teeme!

Aga mistarvis ennast imadaegu äritada?!
Elgalistest ei ole paremat oodata. Antonikene,
mis siin itmas jäädaw on, see on, nagu
Rood meie ülemkellner nii õieti tähendas,
kui ta juurjus oli: sõprus-sõprade vahel,
kes oma vahel juured sõbrad on.

7. etendus.

Rahakas (nähtavale tulevale Weersonile).
 Eks ole tosi, Weerson, midagi ei lähe ometi
 üle sõpruse?! (Sirutab talle mõlemad ~~see~~ käed
 vastu.)

Weerson ilma ühtki kätt vastu võtmata,
 jahedalt). Jah, sõprus on üsna kena! Aga
 sinu sõpruse eest tänan ma. Kes kurat
 mind sundis sinu igavasse õõkullipesasse
 tulema! Mis siin häha on? Sind! Mis
 siin kuulda on? Sind! Arvad sa vahest, et
 see mõni lobu on!

Rahakas. Aga luba, kui sulle siin ei meel-
 di, siis sõida kuskile mujale!

Weerson. So! Kuhu siis, sina Soometars,
 kus ilm paari päeva päriast hukka läheb?
 Kas ma ei ütelnud sulle kõik see aeg, et
 midagi õhus on? Aga see oli sinu tühi-
 kesle arule liig kõrge! Müü istun ma
 siin ja tahaksin häameeleja veel veidi
 oma elust saada, kõike maitseta, mida
 ma presle seni mitte lubanud ei ole.
 Kõõd austoid süna! Kas sul on austoid?

78.
Ja selle juures kutsusid sa armsaid inimesi
enesele külaliskes! Balletti tahaksin ma
kord näha! (Ärevusse sattudes) Kas sul
on jüri vahest ballet? Ja siis võtad sa
meel jüri täis sõprusest?! - Lase umast
maha mätta! Ma ei nuta sulle mitte
üht pisaratgi järele. (Keskest ära)

Rahamast (üks silmapilk tervitanult). Oh
sa helde Issand! Ja jüri närvikaalu
pidasin ma oma kõigeparemaks sõbraks.
Sõprus on jüri ka tühi jüri?! Kuid on
nõu jüri igatsus oma sugulaste järele.
Suguluse jüri on ometi ainukesed jüri-
med, mis - kus - kui - no ja, nad on
nimelt jüri. Ja just nüüd pidin ma
Laamannid Ristimäele saatma. Kuid
püksidilm on? Ma tahan ometi vaadata
kas nad pea tagasi si tule. (Ära oma
tuppas)

8. etendus:

Fritz. (Siis) Neiu Malts.

* Fritz (paremalt poolt). Nüüd pean ma
oige kord maali ja neiu järel vaatama.
Kõik läheb ju just nagu nõõri pääl.

79.
Helderene, mis siis sa ält tuleb? Pimane,
roheline, kollane, lilla, roosa - terve
värwise poed! Hevise, mamsel Malts!
Arachitid, nagu mõni Uue-Meremaa
päälis!

Keiu Malts (niskelt, lundeliselt, enesle).

Sääl ta on! (Jääb seisma)

Fritz (inestades, enesle). Kuidas ta silmi
pööratab! Pe teeb peaaegu kartlikuks. X

Keiu Malts (käsa wälja luotades, mõni
samm ette astudes). Friedrich! Fritz!

Friederene!

Fritz (taganedes). Wabandage, kas teil
midagi wiga on? X

Keiu Malts. Ära ole kurb! Mingu ka
ilm hupka, sinu Pauline saab sinuga
ühes otsa, sest sa oled minu maailm!
(Langeb talle rinnale.)

Fritz (enesle). Sääl see rüpatas-nuus X
on!

Keiu Malts. Eks ole, see on sulle troostiks!

Fritz. Ja! Ja isegi päris ootamata troost!
Hga wabandage nüüd, ma pean veel
hulk kirju kirjutama, enne kui sabaya-

80.
täht tuleb, muidu ei karta neid enam
kätte.

Keiu Malts (luuleliselt). Iõnakuulmine
on naese esimene kohus. Aga ma ootan
sind. Ma võin ometi sinu pääle kindel
olla?

X Fritz. Aga muidugi mõista! Kui ilm
hukka lähleb, tulen ma kobe- esimese
marguandmise pääle.

Keiu Malts. Jgatsuse tiivul!

X Fritz. Ehk jala.

Keiu Malts. Ma lählen. Ja kui ta min
otsid, siis hüüa ainult! Pauline! (Pateti
iselt keskelt ära.)

X Fritz. Kull ma emmast hoian! See va-
na tüdruk on ju päris-pöörane. Koh-
niipea ei lase ma enam sabagatahte
tulla ja kui nad ka nagu varblased
õhus õhmas lendlevad!

9. etendus.
Fritz. Selma.

Selma (keskelt, kaastundlikult enesele).
Kui ometu ta wälja näeb!

X Fritz (pahaselt enesele). Sel on ka oma

pahad küljed!

Selma (enesele). Wistist läheb temal eluga jumalaga-jätmine väga raskeks.

Fritz (ülel waadates, enesele). Tääl on ka väike daamann. Usna kena putukas. X

Selma (enesele). Aga ehk wain ma talle veel üht rõõmu teha.

Fritz (enesele). Põhoo! See teeb ju ka nii imelikult hülgawaid silmi. X

Selma (talle vastu rutates ja talle mõlemalt käsa vastu sirutades, väga südame-likult). Ärge olge kuri, härra Becker, kui ma mõnikord hoolimata, ehk koguni kalpe teie vastu olin. Aga ärge pidage mind sellepärast süüamitaks - just wastuoksa - teie olete ju mulle nii armast, nii hinnus armast! (Langel ta rinnale)

Fritz (kohmetanult kõrvalt). Numbes! X
Kaks! Kui see nõndawiisi edasi läheb!

(Teda ülevalt waadeldes, muigutades enesele) Sabagatahel on ka oma hääd küljed!

Selma (ennast temast lahti tehes). Teie mõllete minust wististi väga halba, härra Becker, aga kui kedagi nii armastad

ja muidugi kõik varsti otsas on. ...

Fritz. Käs- ma siis teile tõesti natukene armast olen?

Selma. Oh, alguses ei pannud ma teid täheleegi. Ma pidasin teid nimelt üsna igavaks inimeseks.

Fritz. So - o - o?

Selma. Nüüd võin ju teile kõik ära ütelda. - Aga saäl tuli mul korraga armusaamine, ma tundsin, et teie mulle kallid olite - nüü hiirnis kallid. Aga siisgi ei oleks teie seda ialgi kuulda saanud, ma oleksin oma armastuse sügavasse südamepõhja maha matnud ja kui igavese saladuse neseqa kaasa hauda võtnud - rahest oma kõige parematele sõpradele oleksin ma teda usaldanud.

Aga teile ei oleks ma mitte sõnakestgi lausunud, sest see ei sünni ju hästikohasematatud tütarlapsele enne armastust avaldada. Nüüd aga, kus gabagataht tuleb, on hoopis teine lugu!

Fritz (kõrvale). Väga kena plika!

Selma. Tõtt ütelda, kui ma nõnda vieti

83.
järel mõtlen, on sest ometi väga kahju, et
teie mind mitte naeseks ei saa. Ma olex-
sin hirmus häämeelega teile läinud ja
ma olexsin ka väga teie kohane olnud.
Sest öieti olete teie väga kergemeelne här-
rakene.

Fritz. O-o-o-o!

Selma. Nüüd võin ma ju teile kõik
ära ütelda. Aga ma olexsin teid juba
parandanud. Mitte valjuse ja kangekael-
gusega, vaid armastuse ja kepliku mee-
ga. Ja sellele ei olexs teie tõesti suutnud
vastu panna. Seda on teie häädest, pruui-
dest, pruunidest silmadest näha.

Fritz (pahaselt, ometi äärmiselt, kõrvalt). X

See olivad mul ometi minu hääd, ru-
malad, pruunid silmad!

Selma. Aga see on ju lappis! Teie ei
oleks mind ometigi võtnud! Teie olete
lõbus, rikas elumees ja mina olen
lihtne, väene tüdruk - ja, ja - meil on
väga vähe ja peame kodus väga kokku-
hoidlikud olema - nüüd võin ma teile
ju kõik ütelda.

x Fritz. Aga armas preili, kuidas võite teie
 oneti nõnda kõnelda? Teil on väga palju.
 Teil - teil on paar imeilusat silma, magus-
 suu ja haruldane kalliskivi, hää süda!
 Kas sellest ei ole küllalt?

Selma (pääd raputades). Meie aja nõudmiste
 juures!

x Fritz. Aga minule on sellest küllalt. Ma
 ei taha midagi enam.

Selma. Jah, seda on teil nüüd hää ütelda!

x Fritz. Minu sõna selle pääle! See on juha
 tõde! Laske aga sabagataht ära jääda!

Selma. Jah, kui ma seda näeksin!

x Fritz. Küll te siis näete, et kedagi laias il-
 mas ei ole, kes mulle armsam oleks kui
 teie - kui sina, minu armas, kallisklaps!

Selma. Kas see tõesti tõsi on, Fritz?

x Fritz (teeda oma rinnale tõmmates ja suu
 teldes). Minu magus Selmakene!

Selma (tõrjuvalt). Aga Fritz!

x Fritz (vähe pahandades). Jah, aga kui
 nüüd oneti sabagataht tuleb?

Selma. Sul on õigus! Mis sääl siis nii
 palju häbeneneda!

Fritz. Muidugi! Oleks ju kakju igast mi-^{85.}nutist! (Lähevad tahapoole; Fritz guudleb ja kaclustab Selmat mitu korda. Mõlematel on mõttes iseenesega tegemist.)

10. stendus.

Endised. Laamann. Sohvi.

Laamann (isnapsidunud, bigi otsa cest ära pühkides; pahaselt). See ei ole enam kellegi jalutuskaik! See on looma piinamine! (Langeb tagapool toolile.)

Sohvi (kuivalt). Nii teeme nüüd iga päev!

Laamann (viihaselt mesele). Oh kui ma ainult ükskord võiksin, nagu ma tahaksin!

Sohvi (armastajat paari märgates, karjatab). Selma! Nuijatu laps! (Beekvile.)

Härra, kuidas teie seda tohite?! Mees!
Mees! Nõnda wactad sa oma tütre järel?!

Laamann (kohmetamult). Ja kui mind Ristimäele weetakse! — (Waise etteheitega Selmale.) Aga Selmakene! Mis siis see peab tähendama?

Selma (rahulikult). Wäga lihtne, isakene.

Me armastame üksteist.^{86.}

Laamann (tardunult). Ja, kus see tüdruk
naisuguse julguse on võtnud?

Selma. Kahetsa päeva pärast läheb itn
hukka.

Laamann (kohkunud imestusega). Kes-lä-
heb hukka? Mis läheb hukka?

Lohwi. Ah mis! Kes sulle selle tumaluse
pähe pani?

Selma. Kas pole tosi, Fritz?

X Fritz (nature häbelikult). Ja muidugi! See
seisab ju ajalehes - ja härra Rahakas üt-
leb seda ka.

Lohwi. Minu tädi poeg?

Selma. Nisama ka härra Weerseni ema.

Laamann (ärituse pärast värisedes). See - see
deks ju...

X Fritz (ajalehte laualt võttes, unjab selle Laa-
mannile). Lugege ise. (Teatava koha päale
näidates). Siin ta seisab.

Laamann. Tõepoolest! (Loeb). Telegrafi-
teadete järel... suur sabagataht... (rää-
gib.) Mul läheb silmade üs kirjaks.

Lohwi. Rumalus! (Kisub tal ajalehekäest.)

Ma arwan, sa kardad^{4t} wüimati? Ja sina
tahad mees olla?!

Laamann (äkki ärkawa tahtejuga, enast
sirgu ajades, muundatud toonil). Lohwi! Ma
pean sind kosiselt paluma, natuke roh-
kem oma ütelusi walida. Mina seda enam
ei salli. Üleüldse... Selma, mine õige wälja,
mul on sinu emaga rääkida. Härra
Becker, te olete wist nii lahke ja saadate
minu tütar.

Fritz (kiirelt). Aga kõige suurema hää- X
meelega, härra Laamann. (Selmaga ära
aidas)

Lohwi Kuule, mees! Sa oled wist küll oma
mõistuse kaotanud?

Laamann. Ei, uuesti kätte saanud olen
ma tema. Kahesateistkümmenda aastat
oled sa mind waewanud, nüüd on minu
käes kord. Kahjuks ainult veel kahesaks
päewaks! Issand Jumal, küll on mul
palju tagant järel teha! - Kuhu sa läbed?

Lohwi. Selmalt tooma.

Laamann. Sa jääd siia!

Lohwi. Niisugune toon!

38.
Laamann. Sellega pead sa juba ära harju-
da katsuma. Kuid olen mina viimse päeva
pärast!

Lohwi (hakkab pilkavalt naerma).

Laamann. Ära naera! Paremini tuleta oma-
meelde, kuidas sa mulle elu põrguks te-
gid. Kas sa ei ole juba algusest peale mi-
nu ust kõik kinni pannud, iga lõbu ja
iga kapi, kus midagi sees oli? Kõige
inimene teadnud võtsid sa teinistu-
sesse. Etendati teatris mõnda lõbusamat
tükki, siis läksid sina sinna; mind lask-
sid sa „Joosep Egiptuses“ ja „Pühk Zeno-
nawa“ vahtida. Viimati pidi mul sel-
suvel puhkereis olema. Mis tegid sina?
Sa tulid ühes!

Lohwi. Heinrich! Ma ei tunne sind enam
ära!

Laamann (eneseteadvalt). Jah, ma pa-
nen ise enmast ineks. Aga nüüdsest peale
muutub asi teiseks! Anna, palun, raha-
kott sinu! (Lohwi annab selle talle viivitades
ja hambaid kiristades; Laamann võtab
selle talt teatava ettevaatusega käest.) So!

Jarmind majavõti! 89. (Wõtab selle juba
veidi julgemalt vastu.) So! Ma ei tarwita
teda kahjaks küll mitte enam, aga teada
tahaksin ma kõige vähemalt, kuidas see
tundmine on, kui inimesel rahakott ja
majavõti taskus on! (Käib ukkelt edasi
ja tagasi.) Pagana pihta! Missugune
tundmus!

Lohwi. Heinrich, ma —

Laamann. Sa wõid nüüd minna! Aga
kui ma paluda tahan, ära sega enam
esimest õnneliku päewa meie abielus!

Lohwi (wõimetus wihast.) Mees! Mina —
sina — (närwiliselt nunksuma hakates.)

Seda ei oleks minu õnnis Muß mulle
ialgi teinud! (Taskurätikuga pisaraid kuu-
watades.)

11. stendus.

Laamann. Lohwi. Rahakas.

Rahakas (wäga punas pikksilm käes, ja
haselt inesele.) See raibe ei näita midagi!
(Üles waadates, rõõmsalt rutatud, wäga
güdamlilikult.) Oh, lapsekesed, säääl te ju
olite! ja ma wahn inesel teie järel silmad

pääst välja! - Na, na, na! ^{90.} Ma usun, teie
olite wist jälle tülitsemas! Kohe leppige jälle
ära! See on ju weel parem! Kas saab wars-
ti?! (Lohwile) Teie ei pea ka mitte ikka tü-
litsema, Laamann emand!

Laamann (äritatult). Wabandage, härra
Rahakas, kui minu naene tülitseb, siis
teeb see mulle wististi nalja; muudu ei
oleks ma talle seda mitte lubanud. Teil
ei ole tarwis ennast sinna wahle segada.

Rahakas (jahmatatult). Ma arwasin ju
ainult -

Laamann (täit julgust gaades). Tahab mi-
nu naesele ära keelata minuga tülitsema!

Rahakas. Wabandage, ma -

Laamann. Minu naene peab tülitsema,
na tahan seda nõnda!

Rahakas (kes peaeegu julguse kaotanud).

Flus! Flus! (Poolwalgult Lohwile). Ja sellega
olite teie rahul, oetütrekene?

Lohwi (terawalt). Palun, armas tädi poeg,
kas see on minu mees, wõi teie mees?

Rahakas (üsna heitunud). Flus kaht-
lemata teie oma.

Lohwi. Noh, siis olge nii häa ja tehke
lahkelt oma asjadega tegemist, ma
saan oma mehega ühksigi juba walmis!
(Ruttu ära.)

Rahakas (masinlikult pikksilma lahti ja
kinni tõmmates). Kas see teie tänu on, Laa-
mann?

Laamann. Mis? Tänu nõuate teie ka veel?!
Mis eest siis? Wabest selle elajapiinamise
est, mis teie minuga teime panite? Wõi
olete teie - jahupää - tõesti arwanud, et
mina halge olen?

Rahakas. Aga Lohwi kirjutas mulle ometi-
igas kirjas -?

Laamann. Ettekääne! Muud midagi!
Kas te arwate, et minu naene teist mida-
gi oleks hoolinud, kui see mitte teie raha
järest ei oleks olnud?

Rahakas. Kuidas? Mis? Ja teie oza-
wõtmine -?

Laamann. Paha puru!

Rahakas. Teie raastundmus?

Laamann. Lihtne lori!

Rahakas. Teie õrn hoolitsemine -?

Laanmann. Homet! Muud midagi kui
homet! Niid võite teie ju seda teada.
Rahakas (järele mõeldes). Tõesti?! Minult
minu raha pärast?!

Laanmann. Koh, kuid häid külgesid peaks
teie juures juba mikroskoopiga otsima.
Mikroskoop on nimelt suurestegev klaas,
seda ühtlasi ma teile, sest muidu võiksite
teie arvata, et see midagi söögipoolist
on. — Aga õnnelikombel tuli see va saba-
gatäht vahela ja hoidis meid vähemalt
koige pahema rest, muidu oleksite teie
lühiküüsi viimati veel minu väimeheks
saanud! Koige selle päle vaatamata
annan ma teile andko. Sest teie oma
hoovipoisi lolluses ei mõistnud seda
paremini! (ära anda.)

Rahakas (üksinda, isna murtult). Küll
saan ilusaid lugusid kuulda! — Siis sugu-
laste päle ei või ka enam kindel olla?
Jah, mis jääb mul siis veel üle?

12. etendus.

Rahakas. Õmmi.

Õmmi (tuleb, kübar pääs, keskelt ja lä-

93.
heh, ilma et Rahakas tähele paneks,
oma toa poole).

Rahakas (enesele). Väine maalija! Mis
küll see minu juures laita peaks leidma?
(Waljusti.) H! Tšie! Preili!

Emmi (ümber pöörates). Wabandage, härra
Rahakas, ma ei pannud teid tähele.

Rahakas (kõrwale). Seda wain ma juba
arwata, sest muidu oleks tal keelwärt-
nad juba wucamas olnud.

Emmi (rahulikult ja amsparlikult). Tšie
sowite, härra Rahakas?

Rahakas (ta sõbralikutooni üle wäga
imestades). Kas te siis seda veel ei ole
kuulnud? Maaitra läheb husska.

Emmi (kohmetab ürs silmapilks). Oh,
härra Rahakas, seda ei usu teie ju isegi.
Lelleks olete teie omesti liiga mõistlik.

(Tahab minna)

Rahakas (imestades enesele). See on esi-
mene tark sõna poole tunni jooksul!

(Waljusti.) Misparast ei jää te siis veel
silmapilguks?

Emmi. Ma tahan veel ruttu oma pildi

ära lõpetada ja siis^{44.} (ohates) siis olen
ma...

Rahakas: Mis te siis õige maalite?

Emmi: Kanamõisat.

Rahakas (meelepäraliselt püüdnutuna): Eks
le, ilus koht?

Emmi: Seda vähem. Aga pilt on kellelegi
näaratu, kelle mõtted väga sagedasti
siin wüübivad.

Rahakas (kavalalt): Aha, Pillerbeckile,
endisele omanikule. Ja selle jaoks tulite
Siia?

Emmi (häbelikult): Oh ei, mul oli ka
meel teine ülesanne täita. (Ohates) Aga
see ei ole mulle rahjaks mitte korda läi
nud.

Rahakas: Ja sääl lasete siis kohe pää
norgu? Mis asi see siis õige on?

Emmi (julgest wõttes): Mina - mina
olen enesele ette wõtnud üht poega oma
isaga ära lepitada.

Rahakas: Sellega olen mina kohe nõus.
Sel tuletallajal, sel Beckeril seame
juba pää õigele kohale, meie kahekesi.

Emmi (pää raputades¹⁰). Mitte härra Becke-
ri pärast ei ole ma siin, vaid teie pärast.
Rahakas (täis imestust). Armas laps,
mül ei ole ju enam isa.

Emmi. Kga poeg on teil.

Rahakas (järsult). Kust teie seda teate?

Emmi (kihtsalt). Tä on minu õemes.

Rahakas (täis imestust). Tee õe...? Siis
on ta teie õe...? (Wimitades) So! So! (Ka-
walalt.) Ja siis saatis ta teid siia, et ma
kääd, rumalad Rahakad ära petta? - See
guugi mitte halvasti wälja mõeldud! Ma
kohetsen ainult, et teie ilmaaegu wäewa
olete näinud.

Emmi. Kas see on teie - wümanne sõna?

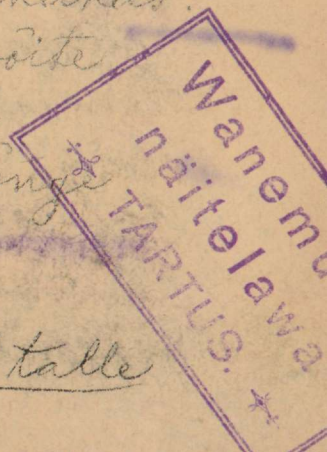
Rahakas (silmapilguks kaheldes, siis kare-
dalt) Minu wümanne.

Emmi. Siis slage hästi, härra Rahakas!
(Tõmale kätt pakkudes.) Kga kätt wõite
mulle õnneti anda!

Rahakas (umbusklikult). Et mind õnne
wõtta?

Emmi. Ei, et jumalaga jätta.

Rahakas. See on teine asi. (Hinnab talle

kätt.) Te olete ju päris tubli tüdruk, aga-
ni kergesti ei saada wana Rahakast
jagu. (Ära pah. kätt oma tupp.)
Emmi (kurvalt enesele). Hoik ilmaaegu!
Nüüd olen ma oma senehele ilmaasja-
ta telegraferinud.

13. etendus.

Emmi Willem.

Willem (oma toast enesele). Seda ei kannata
ma enam wälja! Just nüüd pean ma
tuppa jääma, kus ma tean, et minu ilus,
tuhdamata - (Süüab Emmi.) Taewas! Tema
ise!

Emmi (kes wahipöäl oma kübara lanalt
rõõms ja pähe on pannud). Nüüd jääb mul
veel ainult härra Beckeriga jutmalaga
jätta jaksis - (õhkab.)

Willem (enesele waimustatult). Ta on tõesti
imeilus! Nüüd ütlen ma aga ka koke,
missugust unustamata mõju ta minu
sääle on awaldanud. (Tahab ta poole minna
korraga meelde tuletades.) Oh sa taewas!
See ei lähe ju. (Usna meelt ära heites.) Ma

olen ju tumm!

St.

Emmi. Hui ma ainult teaksin, kust härra Beckerit võis leida. (Silmad Willemit.) Lää! on ju keegi. Leda tummema ma ometi! Oige! Te noostmees, kes mulle reisi pääl juba silma torkas. Wahest teab see mulle ütelda.

Willem (enesele). Hui ta minuga rääkima hakkab! Ma ei tohi talle wastatagi. Hivmus seisus pees! (Teib väga õmetu näo.)

Emmi. Teie wabandate, härra, kas te võite mulle wahest ütelda...? Minu jumal, kas teil midagi wiga on? Te teete ju nii kurwa näo.

Willem (waatab talle walulikul pilgul otsa, kehital õlasid, näital oma kõrwa pääle).

Emmi. Kuidas? Teie ei ole minust aru saanud? Ma pean küll waljumini kõnilema?

Willem (kordab, õlasid kehitades, näital oma juu pääle).

Emmi (imestanult). Teie ei saa rääkida? Teil on wist küll hääl ära? Wahest influentsast? Kas ma tohin teile paar Komprensioni anda? (Pasuk talle wäinuse taskukarbi).

rese seest.)

Willem (lühkub tänulikult naeratades-parku-
mise tagasi ja paneb oma tänutunnistuseks
kärjendame pääle).

Emmi. Ah so, teil on wiga rimmus?

Willem (raputab kindlasti pääd ja näitab weel
kord kõrva ja suu pääle).

Emmi. Kihutumm?! - Oh teie waisekene! -
Sellepärast waatas ta mulle ka teel mõnikord
oma ilusate silmadega nii tummalt ja ime-
likult otsa. Just nagu praegu. Kahju! Kah-
ju! Ma arwan, ta oleks mulle õige meeldinud.

Willem (üliõnnelikult enesele). Oh jumal, oh
jumal, oh jumal!

Emmi (tema rõõmu märgates). Ega ta wä-
masti midagi kuulnud? (Waljusti) Kas teie
siis tõesti midagi ei kuule?

Willem (ennast kogudes; waatab talle tummalt
otsa ja kehatab olasid).

Emmi (masinlikult). Siis pean ma küll
oma jumalaga jätmata ära sõitma.

Willem (ennast unustades, ruttu). Kuidas?
Mis? Teie tahate ära sõita?! Ja nii ruttu!
Aga see ei lähe sugugi, see ei wõi, see ei to-

hi olla. Mul on teile ^{99.} veel nii palju üteld =
da...

Emmi (imestuse pärast kange). Kuidas,
minu härra, teie kuullete ja kõnelda võite
ka ja ma arvan, et te kivistumise olete.

Willem. Ah mis! See on ju ainult paha näli,
mida mina, ehk õigemini...

Emmi (väga pahaselt). Palun, minu härra,
ma liian selle väga imelikku olewat, et teie
naisterahva vastu, kellega teie esimest korda
kokku puutute, enesele niusuguseid naljasid
lubate. Selleks otsige enesele hakkelt kedagi
teist välja. (Ruthu ära oma tupp.)

Willem. Aga minu armas pruut! - Läh! -
Läh! Nüüd olen ma kõik nurga ajanud!
Kõik hakkas nii imetledasti pääle. Talle
näis minu jutunajamine väga meeldivat,
nii kaua kui ma tumm olin. Waewalt
räägin ma ühe sõna - otsas kõik! Aga
see tuleb sellest, kui tumm oled ja suud ei
wõi jidada! Nüüd ei tule mul aga ka
mitte ühe sõna enam üle huulte. Nüüd
ei räägi ma iseenesegagi enam. (Ära oma
tupp.)

14. stendus.
Rahakas.

Rahakas (oma foast). Niin Malts! Krist-
jan! Ruttu minu laulatusekuub! Minu
wikssaapad! Kaubanõunu niku härra tuleb.
Ta on juba hoowi pääl! Hei ma mitte
kõgema läbi akka ei oleks waadama...
Kga kus see rupatus siis kõik on?
Kristjan! Niin Malts! Ma ei wõi ju
õmeti mitte nõnda umast kaubanõu-
niku härra sees näidata! (Ruttu jälle oma
tuppa.)

15. stendus.
Becker wanem.

Becker wani (reisiriietes, reisipaunaga, kott-
kelt, lõbus härra). Jumal tänatud! See
lõbu ei oleks ma kauem enam wälja kann-
natawa suutnud! Kaks nädalat maal,
iga jumala päew jala ümber kõmpida ja
lõhetepuhku ära eksida! Nüüd tahan ma
aga nõid jälle tublisti puhata. Minu sõ-
ber Rahakas on üsna mõistlik mees. Ta
söök mis hää ja tal on ka tilgakene keld-

ris, mis hää. - Kui mul aga siin keegi näpärast oleks, kes mu panna oma hoo-
le alla võtaks! Aga ega maal laisklemist
ei tunta, siin on igal ühel oma töö. Pare-
mat kohta oma poja jaoks ei oleks
ma kuskil leidnud.

16. etendus.

Becker van. Kristjan.

Kristjan (keskelt punshiga). See konjak
ei ole tõesti mitte halb. Ma arvan, meie li-
kame enestele üks väikene punshikene.
Tervis neid närusaid paari päevi veel
tarvitada, et...

Becker. Wabandage, kaste ei või mulle
ütelda...

Kristjan (karmilt). Ei!

Becker. Ma tahaksin hämmellega teada...

Kristjan (paneel punshilauale). Ei huvi-
ta mind sugugi. Minuga ei saa üldse
praeu kõnelda. Kas teie ei näe, et mul
tegevust on? Ma ei sega ju teid ka mit-
te. Niipalju häid elukõrgeid saab teil
täna ometi veel olema! (ära keskelt.)

Becker van. (imestanult). See on ju õige

imelik inimene! - ¹⁸²Pa on õigus poolest
kaunis-selgesti oma mõtteid avaldanud.
Kuid naisuguseid otsesõnaseid iseloo-
musid olen ma ikka häärnelliga sallinud.

17. etendus.

Becker van. Selma.

Selma (keskelt). Ma olen smeti midis-
himulik, mis isa ja ema - ? (Waatab
otsides-mese ümber.) Juba ära?

Becker van. (kõrvale). Waata, waata,
üks noor tütarlaps! (Waljusti, wäga
wisakalt, Minu a...-preili, lubage
ühele wanale härrale teile tere ütelda.
Ma ei oleks sugugi oodanud, et wanal
Rahakal aias naisugune kaunis lill
on.

Selma (jõbralikult, aga kannatamalt).
Teie olete ju wäga lahke, minu härra,
aga naisugusteks wisakusteks ei ole
smeti praegu mitte küllalt sünnis-aeq.
Keskelt ära)

Becker (kella waadates, imestanult). Prae-
gu! Pool kolm! Siis pean wist ootama,

Kuni pimedaks läheb! ^{100.}

18. etendus.

Becker vanem. Sohvi.

Sohvi (urutatult oma toast, enesele). Tä
ei tule ikka veel mitte! Tä tõrjub vastu!
Sabagatahega on vist küll ikka tõi taga.
Becker van. Tõie rabandate, armuline
proua, mina...

Sohvi (närviliselt). Kas te võite mulle
wakest ütelda, kus minu mees on?

Becker van. Kohjus ei tea, sest et ma
tõda ju veel sugugi ei tunne. (Kummardab).
Lubage, et ennast esitelen, minu nimi
on

Sohvi (on teda rahulikult sääkida lask-
nud ja on otsides-keskelt ära läinud).

Becker van. (imestades ümber waadates).

Konoh? Küll see kadus aga äkki! Üle-
pää imelik läbikäimise wõi-! Tulewikus
esitelen ma ennast kohe, enne kui-

19. etendus.

Becker van. Neiu Malts.

Neiu Malts (õuntes ärewuses keskelt, ot-
sides ümber waadates). Kuhu ta on eti

104.
jääb? Kannatamatuse, igatsus-viib
mind talle vastu.

Becker van. (imestanult enesele). Jumala pärast!
Mis see siis on? (Humpaklik. ltt.) Kõnulik
proua, ma -

Keiu Malts. Palun - preili!

Becker van. (kõnulik). Iida oleksin ma ai-
mata võinud! Nisugust ju ometi keegi
naises ei võta! (Haljusti.) Lubage, et ma
nnaast teile esitelen - mina olen karba-
nõunik Becker päalimast. -

Keiu Malts (vainustusega). Huidas? Mis?
ei ole võimalik!

Becker van. (sobralik. lahkelt). Mis pärast
ei peaks siis see võimalik olema? Seni on
eda kõik veel uskunud.

Keiu Malts. Siis olete teie -? Iida, ma
palun teie õnnistust! (Langel ta rinnale.)

Becker van. (jahmatades). Minu õnnistust?
Jah, mis te siis sellega tahate teha?

Keiu Malts (imast majestethikult sirgu aja-
des). Mis teie panete vastu, kõva südame-
ga vanamees? Jhnaegu! (Patetiliselt.)
Ja kui mind tust lahutaks

105.
Küll mets- ja org ja mäed,
Kuid kokku juhiwad mid' kaks
Siis armastuse väed! (Suurte

sammudega pühalikult ära)

Becker wan. (pääd raputades). Päris huvitav, muud kui natuke hull!

20. stendus.

Becker wanem. Willem.

Willem (ettevaatlikult ukse rahele ilmudes ja ümber vaadates). Kuu kellegile iga sekund igawikurs muutub, siis...

Becker wan. (teda silmates). Lää! on juba jälle keegi. (Willemile) Koosmees, teiega ehk võib üks mõistlik sõna kõnelda. Kas teie ei võiks mulle väimaks ütelda, kas...

Willem (näitab rõsivalt enese pääle, raputab pääd, kehitalab õlasid. Siis ruttu ära)

Becker wan. (imestuse pärast kange). See ei rütle ülepää midagi?!
21. stendus.

Becker wanem. Weerson.

Weerson (tuleb liisaga, mille pääl söögid, närides). See leib, hapud kapsad, kali, wahu-koor! Kuis see minu surm ei ole... (Pa-

neb lina laua pääle¹⁰⁶.)

Becker wan. (lõbusalt). Lõök näib teile
maitsima. Soovin hääd isu!

Weerson. Kas tahate ka kaasa süüa?

Becker wan. (lina pääle vaadates, ehmata =
nult). Aga ma palun teid! See ei sünni
ju omalt kokku, seda ei kannata teie
köht ju süügi ära!

Weerson. (hümedalt). Seda arvan mina ka.
Aga ettevaatuse pärast toon ma omale
peel ühe hapukurgi.

Becker wan. Aga inimene! Kas te emmast
süs hända tahate süüa?

Weerson. (rõõmsalt). Ja muidugi! Seda
ma just tahan. (Läheb jälle ära.)

Becker wan. (toetab emmast tooli najale).

Heldene taevad! Kui see homme üles-
ärkab, siis on ta surinukeha!

22. etendus.

Becker wanem. Laamann.

Laamann. (neskelt, hulk iirasteise pääle
pandud ölekübaraid käes, enesele). Kas
süin rahkest veel midagi põletamis-ko-
si ole? Rahana kübaratest ei saa veel

107.
küllalt. (Paneb enesle kübarad pähe, võtab
ühe näega jalgpingi, teise näega tooli, mille
näjale Becker toetab.) Teie lubate?
Becker van. Nannu? Siin on ju veel teisi
toolisid.

Laamann. See põleb aga kõige paremini.
Becker van. (ehmatusest kange). Mis te ta-
hate temaga teha?

Laamann. Kohvi peeta. Mul on ainult
pilpaid karwis. (Keskelt ära.)

Becker van. (täiesti heitunud). Oh sa armas
jumal! Kuhu olen ma siis sattunud! Ja
sina saatsin ma oma poja! Kust ta küll
peako olema?

B. tendus.

Becker van. Fritz.

Fritz (nutu keskelt, enesle). Kuhu jääb
õnneki Selma? (Ehmatades.) Täevas, minu
isa! (Pöörab nutu ümber ja tahab ära minna.)

Becker van. (tal kumehölmast kinni haa-
rater). Siia jääd! Plehku tahad panna?
Sul on siis halb südameetunnistus!

Fritz. Isa, mina...

Becker van. Ära nõrvale põikle! Mis sa

jälle lakti oled lasknud¹⁰⁸? Siin on ju kõik
nagu meelest ära!

Fritz. Eks oletäsi? See on minu töö! - Ma
lasin siin maailma huppa minna.

Beckerwan. Seda võib sinust üba uskuda.
- Kas sa siis oma rumalaid kempa-kord
ei või jätta?!

Fritz. Haha, isa, ma olen isegi uhke selle
pääle. See on esimene mõistlik asi, mis
ma olen teinud. Ma tahan wana Paha-
kat pojaga ära lepitada.

Beckerwan. (imehäätselt). Ja selleks-käsed
sa kohe terve ilma huppa minna?

Fritz. Kas sa siis aru ei saa? Hirm,
südametunnistuse piin, kahetsus.

Beckerwan. Ah so, nii see on! See ei ole
ju sugugi halb! See meeldib mulle isegi.

Fritz. Ja ei anna mind siis mitte ära?

Beckerwan. Otse wastu, sääl aitan ma
kaasa, mu poiss! Shüll me ta juba
tümaks saame. Kas tead mis? Mul tuleb
hää mõte. Ma teen, nagu usuksid ma
ise ka seda lugu.

Fritz. See on tore!

Becker van. Aga nüüd seleta mulle ka -
Fritz. Pärast, isa! Koik pärast! Nüüd
ei ole mul aega. (Ruttu keskest ära,
Becker van. (Female järel rutates). Aga
süis kuule ometi, jöiss! No kuule ometi...!
(ära:)

24. etendus.

Weerson. Kristjan.

Weerson (Kristjaniga, kes taga kokku saad-
wad, keskest). So! Nüüd teeme aga pidu mis
pidu!

Kristjan (kahe pudeli shampanjaga, juba
nature nokastanud). Koh, kas liidsid kõik
üles, wana õökull? Sahwis on weidi pimed-
poolne.

Weerson. Jsegi wäga pime! Rutuga wis-
kasin ma ka midagi maha - sahtli-
potid, wõi midagi sellesarnast.

Kristjan (ürskõikselt). Üks juba kõik!
Kõik ei jõua meie ometi enam nahka
parima.

Weerson. Suis süisteised on?

Kristjan. Laamann keedab meile koh-
wi. Neli supilusika täit paksu iga

110.
tassi pääle, käskeisin ma. See saab
paksem kui kiwitõrv ja maitses pääle
pruutumist väga hästi. Nihuta see
lanakene säält sinu lähemale.

Heerson. Säält seisab ju kujur pääl.

Kristjan. Wiska nurga!

Heerson. Seab kujur nurka ja paneb talle
oma mütse pähele. Ära temaga!

Kristjan. Sa võiksid lanna ka nature
tõlmust ära juhkida. Täna elame nagu
parunid!

Heerson. Siin ei ole midagi, millega juhk-
kida.

Kristjan. Ära ometi näägune lammas
ole! Täht! (Kärjab ühe apnaes ühe ma-
ha.) Võta kardin! - So! Niiud pane punsh-
süa ja wala shampanjat juurde! Siis kat-
sume, mis ta õige olles!

Heerson. Hm! Kuidas ta juba lõhnab!

Kristjan. Eks ole? (Lükkab ühe leentooli
ligi, selle järel kui ta hulga raamatuid,
mis selle pääl on, hoolimatalt ühe korra-
ga maha on visanud ja raskelt ennast
sinna pääle on asetanud.) Tead, wana

poiss, nüüriisi on rististi Bebel enesle
tulwikuiki ette kujutanud! Nüisugune
peaks-inimese elu ikka olema! (Kurwalt)
Sinult kahju, et ta nii ruttu otsas on! -
(Weerson on vähepääl klaasid täitnud). Na,
prost!

Weerson. Prost, Kristjan! (Löövad kokku)
25. etendus:

Endised. Laamann.

Laamann (keskelt). Kohwi tuleb varsti,
lapsed!

Kristjan. Hurraa, Laamann! Tule süa!
Siin on üks tilgake! Labagatahe-punsh!
Woi on sul hirm, wana tuhhalabida-wen-
nas!?

Laamann. Tuhhalabida-wennas?! Seda
ei luba ma enesle ütelda!

Kristjan.

Weerson. } Na na na!

Laamann. Sellel on lõpp pääl!

Kristjan. Oho! Kus sinu lendaw-madu
siis on?

Laamann. Ma ütlesin talle tublisti tõe
suu sisse! „Okas-jül“, ütlesin ma.

Kristjan. Wäga hää! ^{112.}

Weerson. Seda ta ka on!

Laamann. Lume pea' ütlesin ma.

Kristjan. Wäga tore!

Weerson. Dige tubli!

Laamann. Ja woi ei' ütlesin ma.

Weerson. Bravo! Selle pääle joon ma
klaasi tühjaks!

Laamann ennast ikka rohkem erutusesse
võeldis. Kõnda seisin ma ta es! Kiisugus-
sed silmad tegin ma!

Kristjan. Ägu lõwitaltsetaja loomaaias!

Laamann. Jah, ma olin wist küll hõnnus!
Ja wärises! (Heglaselt istudes, natuke kartli-
kult) Shii ainult sabaga täht tulekuga
hiljaks ei jää!

Weerson. Rumalus! Kes sellepärast jääb
murdma hakkab?! Meie tahame rõõm-
sad olla.

Kristjan. Oleme! Lapsed, meie oleksime
pidanud waremmini wsteist tundma õp-
pima. Meie kolm sünnime nii hästi
kokku! Ah! (Laulab). Nii elame, nii
elame, nii elame me järjest! (Weerson

ja Laamann hakkavad naasa laulma ja
ei lase Rahaka sinna tuleku läbi ennast
oma laulmises sugugi eksitada.)

26. etendus.

Endised. Rahakas. (Tuis) Becker van.

Rahakas (vanamoodelises pikas kummes, ühes
näes lill kimp, teise näoga veel oma riiete
kallal korraldades). Mis nüüd küll härra
Kaubanõu - (Silmas seltskonda, imestuse
järest kange) nõu - nõu - nõu - niku! Jah,
kas te siis kõik pääst ogaraks olete läi-
nud?! Kuidas näeb sin wälja! Kas te
kord wait jäate?! Kristjan! Wõrukael!
Kohu hakkad sa koristama, kaubanõu-
niku härra tuleb!

Kristjan. Mis lähewad mulle kaubanõu-
niku härrad korda!

Rahakas (tungiwalt). Weerson, ma palun
sind, jätta oma mõirgamine! Laamann,
tee mulle meelehääd ja ole mõistlik. Mina
minu annan teile siis kõik andeks!

Laamann. Mis meile sinu andeksandmist
waja läheb, kui kaheksa päewa pärast
sabagataht tuleb!

Kahakas (kõige suuremas kannatamatuses ja meelarahetuses). Tuhat ja tuline!
 Tä ei tule ju sugugi!

Kristjan. Oh, vä wemmas, sellega sa meid ei hirmuta!

Weerson. Seda teame meie paremini!

Laamann. Tal ei täidi meile seda weini tilka lubada? Sa ei jona teda ju ometi enam kõne ära juna, wana ahnepäits!

Kahakas (lööb rihaselt lana päele). Kuu ma teile aga ütlen, moaitu ei lähe hukka!

Kristjan. Anton, pea ennast wisaakalt üleval!

Kahakas. Oh, sina häbemata - noh, oota, kaubanoornik tuleb kohe - kui te mind uskuda ei taha - küll see teile juba selgeks teeb - (ahwardades) aga siis peate mind tundma õppima! Kõik! (Litnab sisseasturid Beckerit, wäga ampaklikult ja hulga kumardustega) Ah, härra kaubanoornik! Palun tuhatkorda wabandada. Kui ma lessin aimata wõinud, et te juba täna - Becker wän. Aga wa wemmas, mis nii palju sõnu kulutada? (Põhuga) Hakessa päewa

115.
pärast lähel maailm hukka. Te teate
õnneti, suur sabagotäht tuleb!

Rahakas (tagasi põrgates). Huidas?! Tee-
teie usute ka seda?!

Kristjan (hõisates). Näid sa, Anton, sääl
sa nüüd kuulid!

Laamann. Trah! Tä tuleb õnneti!

Weerson. See oleks muudu ka päris häbe =:
matus olnud!

Rahakas (toolile langedes, enesele). Nüüd ei
teama isegi enam, kuidas lugu diiti on.

Becker väin (rahul olles). Seda olen ma häs-
ti teinud!

Kristjan (Beckerile). Tuule sula, va' vennas,
meie peame sinasõprust jooma!

(Kuna Kristjan Beckeriga sinasõprust
joob, Weerson ja Laamann sedasama teevad,
ja Rahakas võimetus vihas käed rusikasse
tõmbab)

langeb vesrile.

Kolmas waatus.Teasama sissesoad.1. etendus:Kristjan. (Siis) Niin Malts:

Kristjan! tõmbab oma teenorikunbe selga, lootuseta näoga. Sabagataht ei tule tõesti mitte! - Meie oleme selle aprilli-naljaga pääle gisse ruskunud! Ajalehekirjutaja tahtis ainult näha, kas ruinalaid veel küllalt olemas on. (Pääd raputades.) Neid ikka veel paar tükki on.

Niin Malts (pelglikult keskelt, kätelt riides, nagu esimeses waatuses, poolwaljalt hüüdes). Kristjan!

Kristjan! (wäga aumaparikult). Jaa! Kõhe! Silmapilek, härra Raha... (Petetult.) Ah, teie olete!

Niin Malts (nudishimulikult). Tä ei tule siis sugugi?

Kristjan. Ei! Kas te siis ei kuulnud, mis pagaripoiss rääkis? Kui asi all külas liig kirjuks on läinud, on walla-wanem ametlikult teada anda lasknud,

117.
inimesed mingi jälle rahulikult oma
tööde juurde, ilm ei minevat esialgu su-
guigi hukka. Meie juurutasime siin just
nii lõbusas tujus oma sõbraga, kaubandus-
niku härraga, aga kui me seda kuulsime -
oh, ma ütlen teile, preili, nii ruttu ei ole
ma veel ialgi enne kaineks saanud.

Neiu Malts. Noh, ja härra Rahakas?

Kristjan. See istub seal sees oma toas ja
teib näo, nagu hambavalus - ahw - ä,
tuhitsin ütelda - noh, üksteisele, ta
näib väga vihane olevat.

Neiu Malts. Mis te arvate, Kristjan,
kui ma temale täna veel ruttu ta mainus-
rooga valmistan?

Kristjan. Egas teil siis tarvis ei ole selle
juures nii väga peäd muuda?

Neiu Malts. Oh ma kardan, ma unustasin
ainupakkumise härra Rahaka vastu
ometi meidi ära.

Kristjan. Teie ka?

Neiu Malts. Kas arvate, et ta seda an-
deks annab?

Kristjan. See?! Parge parem oma kimp =

mid kompsud kokku - see on mõistlikum.

Neiu Malts: Arvate?!

Kristjan. Ma tunnen seda lõunameest,
härja Rahakad tahtsin ma ütelda.

Neiu Malts. Ah, Kristjan, ma katsun
müüti veel kord oma keedukunstiga.

(Aras.)

Kristjan (pääd raputades). Teda ei lii-
guta ka needulusikas! Kõige parema
meelega paneksin mina ka putkama.
Aga kust leian ma niisuguse kohaki-
se jälle? Keeli aastat olen ma tema
juures, 200 rubla saan ma palga ja
300 olen ma enesele roojanud. Kui ma
juba ühe tunnikene vanem oleksin! Tääl
See ta istub! Oudne tundmus. Kas ma
dige kord läbi võtmeangu ei vaata?

Kiitlib ühe juure, korraga kuulidakse
riivi tagasi lüskawat, ühe lähel ruttu
(ahti.)

2. etendus.

Kristjan. Rahakas.

Kristjan (taganeb mõne samm). Hääd
Rahakad, härja hommik!

Rahakas (sammutub sügavates mõtetes, ilma et teda tähele paneks. Käed selja pääl edasi tagasi).

Kristjan (järjesti kumardades). Tä ei meeldi mulle sugugi mitte.

Rahakas (jälle mööda tülles, kemale isona lähedale näkku vaadates). Kontuus!

Kristjan (kergemalt hingates). Tä räägib jälle!

Rahakas (nagu üleval). Häbemata kontuus! (Lähel edasi.)

Kristjan (rõõmsalt kõrvale). Tä lähel juba sõbralikumaks!

Rahakas (nagu üleval). Lurjus!

Kristjan (nagu üleval). Tä on peaaegu jälle nagu ennegi.

Rahakas (otse tema ette seisema jäädes).

Oskad sa rahast kurtumina arstida?

Kristjan (alandlikult). Katsunud ma seda veel ei ole. Aga kui te käsete, härra Rahakas! - Üht abinõu peaks omegi leidma.

Rahakas. Seda mõtlen mina ka! Kes mul selle noore inimese jälle joonde seaks...

Kristjan Aha, härra Kloppi?

Rahakas. Jah ^{120.} muidugi! - See võiks mi-
nult kõike nõuda! Waatan õige enne ise
weel kord "Kodutohtrist" järele. (ära)
Kristjan erutatult edasi ja tagasi). Pa-
yana pinta! Kui see mul nõnda läheks!
Sis olesin ma nimbatuses väljas!

3. etendus.

Kristjan. Weerson.

Weerson. Kristjan, tee võite mind aidata,
minu asja nõnda seada.

Kristjan (kurwameelselt). Kas sa siis tõesti
~~ära~~ tahad reisida, Weersonike?

Weerson (wihaseelt). Kuidas julgete teie, teeni-
hing, wesele lubada minule sinu ütelda.
Tooge parem minu sumadaw!

Kristjan. Kahetsen - härra - Weerson,
mul ei ole mitte aega. Armulik härra
arwas hääks, mulle ühe käsu anda.

Weerson (indis hirmulikult). Kie olete siis
Rahakaga kõnelenud?

Kristjan. Ei! Tõra minuga!

Weerson (südidalt). So? Noh, mista siis
arwas, armas Laabasberg?

Kristjan (julguetatult). Nimetage aga

mind üsna rahulisti. ^{121.} Kristjaniko: "Laa-
basbergitamisega on asi nudi!" (äkilise
meeldetuletusega). Kas te wabest ei tea, kui-
gas Kuutõnnina teieks-saaks teha?

Weerson (imestunult). Mina? Mis pärast
suis?

Kristjan. Siis oleksime meie mõlemad
hädest väljas. Noor härra Klopp on
hüüme pärast sabagotähe eest oma keele
kaotanud ja kes selle talle tagasi annab,
on wanaaheke - ä - härra Rahana juures
jälle pailaps. Kas saate aru?

Weerson (järele mõeldes). Hm! Siis ei
oleks mul tarwis ära sõita! Just nüüd,
kui sin oleks minu päale nii hääd mõju
hakkab avaldama.

Kristjan. No muidugi, ja mina võiksin
ka jääda.

Weerson. Ha! Wabest on mul abinõu.

Kristjan. Muidugi! Peil on ju reisiapteek,
süür nagu rüdekapp! Sää! peab ometi
midagi seesugust sees olema.

Weerson. Sää! aitab ainult homöopatia!
Similia similibus!

Kristjan (^{122.} südidalt). No müidugi, no müidugi! Jga tunni järel supilusika täis! Nii palju kui seda similibust talle sisse läheb!

Weerson Ah mis! See tähendab: Larnast sarnasega. Kui näituseks keegi ehmatuse läbi rääkimise on kaotanud, siis võib ta teha jälle ainult ehmatuse läbi tagasi saada.

Kristjan (vaimustatult). Ehmatuse läbi?! Suurepäraline! Kui muud midagi tarvis ei ole?! Küll me ta juba tublisti ära ehmatame! Selleks on ainult vaja, et muus sel Malts talle kord kaela ümber langetab, siis...

Weerson. Rumalus!

Kristjan. Noh, lubage! Kui siis inimene ära ei ehmata!

Weerson. See ei ole kõik midagi!

Kristjan. Hella! Minu toas on veel üks vana kopa või arsti-raamat, rahkest leiame säält seest abinõu!

Weerson. Hm! Võimata see ju ei ole. Tulge, Kristjan, tulge! (Lisestruvale Laa.)

123.
mannile) Noh, härra Laamann, kuidas
süü teie meeleolu on?

4. stendus.

Endised. Laamann.

Laamann (hästi murtult ja aralt). Är-
ge küsige!

Weerson (usalduslikult). Kas teie wabest
hõrteate, kuidas seda teha, et inimene
oma rääkimise jälle kätte saab?

Laamann. Seda wõite wabesti minu naese
juures näha. Seni ei ole ta enesest küll
weel midagi kuulda lasknud. Wabest ei
tea ta sellest hirmsast loost weel mida-
gi. Kristjan, kas teie ei tahaks talle
ütelda, et sabagataht ei tule?

Kristjan. Ei, härra Laamann. Mul on
palju julgust, wäga palju julgust, aga
nii palju julgust ei ole mul ometigi mitte.
- Tulge, härra Weerson! (Mõlemad keskelt
äras)

Laamann. Seda ma usun! - Müüd istun
ma ilusasti piigi pääl. Päewas teab, kui-
das ma lahti pääsen!

Wanemu
näitlejawa
TARTUS.

5. etendus.Laamann. Selma.Selma (keskelt). Oh isa! Isa!Laamann (vähe hirmunult). Mis siis juhtunud on, laps?Selma (nunnasüdes). Ma olen nii hirmus õnnetu!Laamann. Kas ema jälle...?Selma. Oh ei, aga ma puistasin Fritzule-äähärra Beckeriile terve oma südame välja, sest et ma arvasin, et - sabagotäht tuleb ja maailm hakkab läheb. Ja kui ole, nüüd ei läheta sugugi?Laamann. Ei tule tal raipel. meeldegi!Selma. Ja mis ei ole ma kõik ära kõnelnud! Ma ei tohi talle enam oma silmaga näidata, nii kangesti häbenen ma!Laamann. Ära karda, tütreke, ma jään ju nüüd sinu lähedale ja kui ema tuleb, ja minuga rääkida tahab...Selma. Pean juba, isa. Siis jätan ma teid üksi.Laamann. Ei, ei. Siis jääd sa just minu

juurde. Eks-ole!

120.

6. Akteerid.

Endised. Fritz.

Fritz (ruutu keskest). Aga neiu Selma, ma otsin ju teid igalt poolt! Ah, härra Laamann, hää, et teiega kokku saan. X

Selma (isa taha põgenedes). Jääge aga eemale, teie ulcametu inimene.

Fritz. Ulcametu?! Mispärast siis?! X

Selma. Mispärast ei ütelnud teie nohe, et ilm hukka ei lähe?

Fritz. See sündis kõige paremas juudmises. — Ma ma tahtsin kellegile sellega hääd teha. X

Selma. Ja muidugi! Ja selle juures muura te te minu südame?

Laamann. Ja minul ka! Oleks te õieti üks sõnagi lausunud. Et teie vähemast mindugi ei hoiatanud, seda ei anna ma teile ialgi andeks.

Selma (järel andes). Kas tead, isa, liiga wali ei tohi ja ka mitte olla! Härra Becker ei võinud ju õieti aimata, et meie kõik nii rumalad oleme ja...

126.
Laamann (talle wahle rääkides). O ja, seda oleks ta küll teada wõinud, kus meie juba nii ~~ra~~ kawa rüstiisega läbi oleme käinud!

Fritz. Ma tahan katsuda oma wiga jälle häaks teha. Aga muidugi, kui teie mulle asja raskest teete -

Selma. Ah, kas te siis ei märka, mina olen ju teile juba ammu andeks andnud.

Fritz. Koh süs, härra Laamann - mispärast ilmaaegu sönnu kulutada! - Teie teate ju, meie mõlemad armastame rüsteist, andke mulle Selma naaseks!

Selma. Ah ja, isa!

Laamann (häbelikult). Sa tead ju, armas Selmakene, kuidas sinu ema on. Jah, kui ilm hukka oleks läinud - kõige suurema häämelega, härra Becker! Aga nüüd -

Fritz. Meie ei wõi ju smeti oodata, kuni jälle kord mõni sabagatäht tuleb!

Selma (nutuselt). See kestaks liig kawa. - Aga isa, ole smeti kord mees!

Fritz. Wõtke oma julgus kokku ja...

Laamann (hädaldades). Ma katsusin

127.
juba täna, lapsed, aga ei lähe tõesti
mitte!

Fritz (haledalt). Need on ju ilusad lootused!
Selma. Ma nutan enam silmad pääst
välja! (Kõik kolm seisavad kurralt ja
läsevad pead noogu.)

7. etendus.
Endised. Becker vanem.

Becker van (pahemalt poolt, enesle). So!
Reisitolmu olen ma nüüd ära loputanud!
(Näeb teiste kurbe nägusid.) Aga lapsed, mis
siis on? Teil ju kõigil pead noogu, nagu
haigetel põrsastel! (Kõik kolm ohkavad
sügavasti.)

Laamann. Mis sääl veel imestada! Jää-
gu teil ka kord ilu husskaminemata, kui
seda ootasite.

Becker van. Noh, aga sina, mu poeg? Sul
ei ole ju ometi tarvis kõverat nägu teha?

Fritz. So? Kui luõmm käest ära läheb!

Becker van. Mis asi?

Fritz. Eluõim! Isa, ma armastan ju
hullupõõra. Oh, ja mina rõõmustasin kui
laps selle abielu üle. Niisugust abielupaari

128.
ei oleks terwest ilmaast enam leitud. Rõõ-
mu oleksid sa pidanud minust nägema!
Lihtsalt eskujulik oleksin ma olnud, kui
äiatütre mees, abielumees ja -kaupmees.
Aga nüüd lähen ma veel kergemeelsemaks
ja sa näed siis küll vaevalt minust rõõ-
mu, ei poisimehest, ega abielumehest, ega
- - ega kaupmehest!

Becker wan. (rõõmsalt, kannatamatalt).

Aga Fritz, keda sa siis siie naieseks
tahad võtta?

X Fritz. Leda võid sa veel küsida, isa? Siin
minu magusa väikse Selma! Kes see
siis minu väike olla?! Eks ole, minu
nullake?

Becker wan. Aga see on ju päris tore
tüdruk! Võta ta siis naieseks!

X Fritz. Nagu see nii kergesti lähene! -
Küsi härra Laamanni käest. (Läheb
Selmaga tahapooli.)

Becker wan. (Laamannile). Aga armas
inimene, ma palun teid, mis teil siis selle
vastu on?

Laamann. Mul?! Oh sa heldekene! (Aga)

Mul ei ole mitte midagi selle vastu, härra
kaubanduse, otse selle vastu - see oleks
mulle suus au - aga waadake, minu nae-
ne...

129.
Becker wan. (wenitades). Ah so! Sel on
siis küll züksid jalas! No jah, seda tule-
wat ju ette! Aga ma olen kuulnud üteli-
dawat, igal naesterahwal olewat oma
nõrk tund...

Laamann (lootusetalt). Minu naesel
mitte. Teie ei turme teda.

Becker wan. (kaastundlikult). Teie waene
mehikene! Siis oleksin ma juba ennem
loomadevõitaja lövitajata wõi õõwaht,
nagu minu juhkenson. See ei ole nõige
wähemalt oma naesega ialgi koos. Dösel
on ta wäljas ja päewal magab ta.

Laamann (kes nime juhkensoni juures
ära on ehmatanud). Miste ütlete? Juh-
kenson?

Becker wan. No ja, minu juhkenson,
minu õõwaht wabrikus.

Laamann (kõige suuremas põnewuses). Ko-
sor juhkenson?

130.
Becker van. Üsna õige. Enne oli ta ka-
russelli omanik; jättis aga selle ameti
maha.

Laamann (ennast koguda püüdes). Waban-
dage üks silmapilks! Mul kõib põõ-
ringi.

Becker van. Kas te teda ehk tundsite?

Laamann (ennast kogudes). Ei! Aga kuul-
nud olen ma temast väga sagedasti ko-
guni! (Kõrgendatult hingetõmmates, kõr-
wale) See õwacht tuleb mulle parajal ajal
Becker vanemole. Aga kas ta siis omal
ajal laewaga hukka ei saanud?

Becker van. Siis on ta seda minna es- sa-
lanud.

Laamann. Tema ei ole siis midagi
õnnetust juhtunud?

Becker van. Mitte ligigi! Naese võttis ta
küll, aga muud ei teaks midagi; tema nae-
ne on aga ära surunud. Nad olewat üsna
õnnelikult elanud; muud kui naabrid
kinnitawad, ta olewat oma naest wahel-
te wahel peksnud.

Laamann (üliroõmsalt). Ta peksab siis ka?

131
Becker van. Muidu on ta isna korralik mees. Ainult raha ei tohi talle näppu anda - selle purjutab ta ära.

Laamann (vaimustatult). Kaubanõun-
nik! Muid ütelge veel, et ta kinni on
istunud, siis annan teile muus!

Becker van. Aga armas inimene, mis
lähel õige minu rumal Juhkenson teile
korda?

Laamann (ühelisel). Ärge teostage
seda tublit meest! Ta on minu päästja! -
Muid peate mind kord tundma õppima!

Becker van. Sellest ei saa ma aru!

Laamann (suure kindlusega). Selma! Lapsed!
Tulge süa! Võtke üksteist, olge õnneli-
kud ja...

Selma. Aga isa, kus sa korraga selle
julguse oled võtnud?

Laamann. Seda oli mul ikka. Ma tegin
mõnikord ainult silmanõjaks teistviisi.

Fritz. Mis ütleb aga ämm selle kohta?

Laamann (märga eneseteadvalt). See on
ükskõik! Ma teatan talle lihtsalt, et teie
kihlatud olete. Nisunase perekondlik...

132.
juhtumise juures ei saa teda hästi kõrvale
jätta. Teie võite vahetpidajal aias meid esda-
ta.

Elma. Kas ma parem sinuga koosa
ei lähe, isa?

Laamann. Ei, kullalaps! Seda ei ole
enam tarvis! Mu õrväht on mu abi-
mees! (Läks)

X Fritz (imestades Selmale). Sinu isa ei
ole sugugi enam ära tundma.

Elma jah, ma ei saa sellest ka aru.
Mõlemad ära vedas

Becker wan. Kui ma ainult teaksin kuidas
Fritz ma Rahaka juures vabandada?! Poiss
on tõesti terve maja põia pääle seadnud.

8. stendus

Becker wan. Rahakas.

Rahakas (jah. peolt). Ah, härra Kamba-
nõmmis! Ma olen päris õnnetu, et teie
süa niisuguse mõltsu sekka olite sattu-
nud.

Becker wan. Na ja, kirjju see asi küll
oli, aga...

Rahakas (ohates). Seda mõju ei tead =

180.
nuid ma ju iol oodata, muudu oleksin tem-
bu tegemata jätanud.

Becker van. Mis?

Rahakas (saladusliselt). Ärge andke mind
jumala pärast mitte ära. Ma lasksin ju
süü ilma hukkamiseta.

Becker van. (täis inimestest). Tõie?!

Rahakas. Muidugi! Et teile rõõmu teha.

Becker van. (vaevaga oma naeru tagasi
hoides). Mulle?! Rõõmu?

Rahakas. Muidugi! Tõie poega, seda tule-
tollajat tahtsin ma parandada. Te saate
te õmeti arv? Hirm! Iudametunnistuse
piis. Kõhetsus!

Becker van. (lõbusalt kõrvalt). Tõie ka!

See on suurepäraline! (Rahaka nätt suru-
des) Ma tänan teid! Ja minu pärast ole-
te nende teiste poolt kõike seda ära
kannatanud? Need õnnistasivad teid ju
õige ilusasti!

Rahakas (tagasihoidud vihaga). Jah, need
närukaelased olen ma tundma õppinud!

Becker van. (häätujuliselt). Mis võib sugu-
lastest ka muud oodata?! Tõisist armas-

tust, seda leiame me ikka ainult oma me-
 re liha ja vere juurest. (Usaldusvalt talle
kätt öla pääle pannes.) Hui teie poeg siin
 oleks, siis oleksite juba rahet märganud.
Rahakas (mõtetes, väikse rahaja järelle,
 talle suvult otsa vaadates.) Hm! Teil näib
 õigus olevat! Igatahes on see mulle õpe-
 tusiks, ja selle poolest ei ole mul tarwis
 emale etteheiteid teha.

Becker wan. Jumal hoidku! Kas te siis
 ei tea, mis wana philosoph ütleb?

Rahakas. Seda meest ma ei tunne.

Becker wan. Ma arwan üht mõtetarua.

See ütleb, iga paari aasta järel peaks kõik
 maailmahukpa minna lastama, siis

Rahakas. Tänan! Mulle on sellest ühest
 korvastgi küll! (Saladusliskt.) Teie ei tea
 ju veel sügugi, missugust ohwrit see lu-
 gu on nõudnud! Mõtelge ometi, noor härra
Klopp siin (näitab ukse poole) on hirmu
 pärast keeletuks jäänud.

Becker wan. (tagasi pöögates). See on ju
 hirmus!

Rahakas. On ka! Sest kui wälja tuleb, et see

135.
minu süüd on! Ma ei julge selle pääle
mõteldagi!

Becker wan. (rahustades). No, no, no! Kas
talle ei saaks siis abi?

Rahakas. See on minu ainuke troost!
Kõnelge ometi kord oma pojaga, see oli ju
sääb juures, kui see kole lugu juhtus.

Becker wan. (imestades). Minu poeg?!

Rahakas. Wahest teab tema nooru. Nad
on ju haad sõbrad.

Becker wan. So, so?! - Ma tahan ta õige
üles otsida. (ära minnes, enesele.) Ma ei
imestaks sugugi, kui see pagana pois-
ka selle supe on reetnud! (ära reeskelt.)

Rahakas. (sursti sammudega edasi ja ta-
gasi kõndides). Pidi see õnnetus ka just
seda noort inimest tabama, kes malle
ialgi halba pole teinud! Kui see lugu
Wersonile, sellele wõrukaelale, wõi mõne-
le teisele oleks juhtunud, ma ei teeks as-
just kõige vähematgi wälja.

9. etendus.

Rahakas. Johwi. Laamanni.

Johwi (Laamanniga kõneldes par. poolt, wä-

ga äkiliselt). Mis sa sääl ütled, Heinsich?
Laamann. Ma palun, lase mind lõpuni
kõnelda.

Rahakas (kõrvale). Aha! Heinsad sugulased!
Lohwi (silmas Rahakast). Wabandage, armast-
tädi poeg, ma ei näinud teid.

Rahakas (jahedalt). Ei tee midagi!

Lohwi (pehmelt ja meelitawalt). Minul mi-
nul on teilt veel palju andeks paluda. Ma
olen wist emist küll natuke äkiline
olnud, aga hirm, üleüldine segadus - ega
te minu päale enam kuwi ei ole?

Laamann (kõrvale). No nüüd ta näitab!

Rahakas (wäga sõbralikult, weidi pilgata juurde
lisades). Minu kuwi? Otse selle wastu!

Lohwi (kergemalt hinge tõmmates). Teie amma-
te mulle siis andeks?

Rahakas. Ma pean teilt wabandust pa-
luma.

Lohwi. Minult?! Oh kui lubake teie olete!
Missärast siis?

Rahakas. Test et minul arstimisest ai-
mugi ei ole! Test et ma teie mehega na-
gu pool-sandiga ümber käisin, ja wa'

137.
Laamann on ju ometi täiesti terve.

Lohwi (jahmatamult) Kes - kes on seda teile ütelnud?

Rahakas. Kes seda mulle on ütelnud? -
Sabagataht.

Lohwi (Kihwtise pilguga Laamanni poole, kes täiesti üksikiselt terve selle loo vastu on, ja ainult siis, kui Rahakas pilkavalt tema enese sõnu kordab, vastumeelsed tunded avaldab, siis aga enmast kobe jälle kogub). Ma võin juba arvata, kes see loobasuu oli. Aga see tuleb kõik sellest albiot ettekiindutamisest.

Rahakas. Oho! Shui wä hää sabagatahtese wahel poleks tulnud, siis oleksite mind wimmaks wäimcheks saanud, mind tudisewat wänarauka!

Lohwi. Koh, kui te ka just enam noor mees ei ole, siis on heil ometi teisi lugupidawaid omadusi.

Rahakas. Näituseks - suus hulk raha!

He?

Lohwi. Sellest ei ole ma ialgi kõnelnud.

Rahakas. Aga seda enam olete teie selle

138
pääle mõtelnud. Mul on seks-tunnistaja.

Lohwi. So? Seda siis?

Rahakas. Sabagataht.

Lohwi. Aga ma kinnitan teile, armas
tädi poeg.

Rahakas. Ärge nähke ilmaaegu waewa,
täditütreni. See on ju mulle päris pa-
ras! Mis võib ka sugulastest muud oo-
data? (Patetiliselt) Tõsist armastust on
ainult omaenese liha ja vere juures leidä.
Seda on juba wana kaubanduse - ä, wana
wilosohu ütelnud. Wilosohu on ~~mees~~
kes targasti mõtleb, mõtte tark. - Seda
tahtsin ma teile ainult rõõda minnes
tähendada, Laamann, misidü wõlpsite
teie arwata, et see midagi söögipoolist
on.

Lohwi. Teie olete wäga kibe, armas tä-
di poeg!

Rahakas. Ja armas jumal, mis võib - hoo-
wipoisi lolluselt muud oodata! (Ära min-
nes, enesle) So! Seda kirjutage omale
kõrwa taha! (Ära)

Lohwi (arutatult Laamanni poole minnes).

139.
Näed sa nüüd, mis rumalusi sa oled
teinud! Tä saab sellega valmis, et oma
poja tagasi tulla Kasel ja meile näitab,
kuhu pumsepp argu on jätanud. Või
arvata sa rahist, et ma ei tea, et sina see
olid, kes oma agaruses temale kõik ära
jutustas? Wasta! On see nõnda või mitte?
Laamann (väga rahulikult). Nõnda see
on.

Lohwi (imestuse pärast kange). Ja sa ei
salgagi? Kas sa siis sugugi ei märka,
mis kõik mängu pääl on? Rahakas
ei võta meie Selmat kuulmasgi naases!
Laamann (nagu üleval). Seda ei võta
ka enam.

Lohwi. Kuidas nõnda?

Laamann. Selma on enimast praegu ära
kihlanud.

Lohwi (närviliselt naerdes). Ära kihlanud!
Hahaha!

Laamann. Sa ei lasknud mind ju ware-
malt lõpuni kõnelda. Ma tahtsin sulle
seda ütelda, et sa pruntpaarile õnne võik-
sid soovida.

Lohwi. Grundpaarile!¹⁴⁹? Sellest ei saa
midagi!

Laamann ikka ühesuguseks jäädes). Siis
gi! Sellest saab abielupaar ja nimelt wä-
ga õnnelik abielupaar. Nii on ju meist
kõige parem eskoju, kuidas lugu mitte
ei pea olema.

Lohwi. Heinrich! Tahad sa mind hulluse
ajada?! Oh juhkenson, minu Theodor!
Kui ilma õnneseta ei oleks siia ialgi
olnud! Sinuga ühendatud oleksin ma
õnnelikuks väinud saada, kuna mul
nüüd põrgu maa pääl on, nii kama kui
ma elan!

Laamann. Oh ei, Lohwi, seda saab veel
muuta. Kui sa arwad, et sul minu juures
nii wäga halb on, siis võime emast ju
lahutada lasta. Ma ei taha sinu õnnele
tee pääl es seista.

Lohwi. Oh kui ma aga teaksin, kuhu
minna, ma oleksin kobe walmis. Aga
wüimase wariupaiga minu tädi poja juu-
res-sin oled sa mulle ise kinni pannud.

Laamann. Ma teaksin veel üht teist

Wanemuise
näitelawa
TARTUS

141.

kohta, aga ma julgen waewalt seda sulle
ütelda. Ootamata rõõm wõiks sulle kah-
julise olla.

Lohwi (inestantult). Ma ei saa sinust aru.
Sa oled tana nii imelik. Mis on siige
sündinud?

Laomann. Jme! Sinu palus, sinu juh-
kenson, sinu õnnis Teodor — hoia foolist
kinni, ta ei ole mitte surinud, ta elab!

Lohwi (ehmatantult). Ta elab?

Laomann. Ja kuidas veel! Harva kauba-
nõuunike Becker siin tuleb teda väga
hästi. Õnnelikul kombel on juhkensoni
lesk. Niipea siis, kui meie lahutatud ole-
me, wõitte kohe paari minna.

Lohwi (kurtlikult). Heinrich, sa wõiksid
kõigesti...?

Laomann (segamata rahuga edasi kõ-
neldes). Sa pead küll uues abielus oma
nõuõnnisi veel raasuke rohkem wähen-
dama kui seni, sest kahjuks ei ole õo-
wahid — sellel usaldusekohal on nimelt
sinu juhkenson — iska veel mitte hiilga-
wates oludes. Aga muudu wõid ja wabetus

142.
juures ainult võita, sest sul on õigus,
ta on hoopis teine mees kui mina. Mi-
na olen taltsus lammas, tema on
äge da iseloomuga. Mina armastan ra-
hu, tema peksab häa meelega, mina
olen proosaline, kaine - seda ei ole
tema ialgi, ~~hüüdist~~...

Lohvi: Heinrich, ma palun sind süda-
mest...

Luamann: Kuidas see oli? Sina palud
mind? Ja palud mind isegi südamest.
Ütle õige, Lohvi, kas ütled sa seda tõsi-
selt, või....

Lohvi: Täiesti tõsiselt! Tead sa, täna
oled sa mulle esimest korda meeldinud,
sa oled minus isegi armukartust ärata-
nud.

Luamann: Armukart... Mina? Sina?
Kuule, kui aga seda sinu õmmis Teodor.
Kuuleb!

Lohvi: Oh, jäta mind sellega rahule!

Luamann: No jah, sest saadid kui ta
jälle kus on, ei hviita ta sind sugugi
enam. Mis ka sellest oleks saanud, kui

143.
sa temale mehele oleksid läinud? Sa
kuuled ju, ta on lesk! Sa oleksid siis
juba ammu mulla all. Aga nüüd tule,
pruutpaar ootab sinu õnnistust.

Lohvi. Sa tahad mind siis tõesti sundida?

Laamann. Oh ei, Lohvi! Ma olen küll
oma sõna andnud, aga kui sa ei taha...

Lohvi. Ma näen juba, see kõõd pean
ma sulle järele andma — hakkame siis
meie ka rut elu — (vanasse toonisse lan-
gedes) aga et see lugu enam ette ei tule!

(Temal kuuksraest kinni hakkates ja
enese järele tirides)

Laamann (pääd raputades, kõrvalis).

Selle juures ei aita ei sabagataht, ega
õnnis-juhkenõn! (Mõlemad keskelt ära.)

10. etendus.

Willem.

Willem (tuleb, kaunis tihedasti täiskorju-
tatud pabvileht käes, oma toast). So! Ma
ei saa aru, mispärast ilusal tundmatal
vale arvamine minust peab olema. (Lehi-
tak kirjapoozna läbi.) Selles kirjas olen
ma talle lühidalt kõik ära seletanud.

(Pistab kirjapöogna ümbriku sisse.) Kui
 ma ainult teaksin, kes selle kirja
 kätte võiks toimetada — (vaatleb nst,
millest Emma on läinud), ah mis-!
 nõnda läheb see ju üsna toredasti!
 ma pistan ta ühse alt sisse — (teeb nõn-
da, pool kirja on veel näha, ta heidab
rudshimulikult ootavaid pilkusi selle
päale) so — kui ta teda loeb, küll ta siis
 minu endist ülespidamist juba wabandab
 (kui toimetakse sisse, Willem rõõmest
särades), ta on tal käes, ta on tal käes
 ta on — (Weersoni ja Kristjani nähes,
kes ilmuvad). Nõnõh? Need tahavad stän
 cheni toime panna!

11. etendus.

Willem. Kristjan. Weerson.

Weerson (lahtilöödnud raamat käes, Krist-
janiga ettevaatlikult keskelt). Lää! ta on!
 Kuid on kõige parem juhtumine.

Kristjan (suure pausnaga). Aga ettevaat-
 likult, et ta meie tulemist ei kuule!

Weerson. Kuidas võib ta meie tulemist
 kuuda, esel?! Ta on ju kurt. Meie või

me üsna julgesti rääkida.^{145.}

Willem (Kõrvale). See käib vist küll minu kohta? Säl olen ma ometi undis hiinlik. (Kavalasti naeratades.) Ma jään üsna rahulisti paigale. Ehk saan mõne saladusele jälgile.

Kristjan. Selitage mulle see koht veel kord ära, et ma midagi ära ei unusta.
Weerson. Asi on ju üsna lihtne. Siin on koguni pilt, katse nr. 1. Meie hülime haidale üsna lähedale, mina loen üks, kaks, kolm! Teie puhute, mis te võite, pasunasse ja ma loon talle kõigest jõust kõhu pääle.

Willem (Kõrvale). Ma tänan! Seda ei ole mul tarwis enesega sündida lasta.

Weerson. Shui ta siis ka mõnda häält ei tee, siis ei ole haige jaoks enam abi. Pane tähele! Just nagu raamatut seisab. Üks, kaks, kolm! (Kad lähivad Willemile, Weerson ühel pool, ühe kõega raamatut hoides, millesse ta silma üleslõõmata sisse vaatab, pahem käsi lõõmiseks valmis. Kristjan teisel pool, pasunat suu äärde pannes. Komando

„Kolm' juures puhub¹⁴⁶ Kristjan tugewasti
pasunat, Weerson lööb aga, tabab aga,
sest et Willem ruttu ja tähelepäremata
koha päält ära on liikunud, Kristjani tu-
gewasti kerest.)

Kristjan (kõhtu kinni hoides, hoigades)
oo, oo, oo!

Weerson (waimustatult). Kristjan, kas
kuiksite seda „oo“? Jmelik, ma ootasin
aad?

Kristjan. Mis? Kuite mulle vastu kõh-
tu wirutate, nii et mul hing kinni jääb,
pean ma weel „aa“ hüüdma!

Weerson (pilku üles lüues, imestanult). Mis
teile?! Siis peame ju jälle otsast pääle
hakkama!

Kristjan. Siis otsige enesele lahkesti ke-
sagi teist, teie nurgatohter ja soolapu-
ruja, teie! (Hoigades ja ikka weel kõhtu
kinni hoides) Ooo!

12. etendus.

Endised. Fritz. Rahakas.

X Fritz (keskelt). Mis siis siin on?

X Kristjan (häädawana näoga). Ah, härra

147.
Kloppi tahtsime meie terveks teha, aga
kenda asemel andis härra Weerson minule
similibrust.

Weerson ja minule jäi ehmatas.

Rahakas (kartlikult lähemale astudes, Frit-
zule). Ah, armas härra Becker, Kas-
siis ühtegi abinõu ei ole seda õnnetut ini-
mest terveks teha? (Näitab Willemi peales)

Fritz. Ma teaksin küll üht abinõu.

Rahakas. Ja see oleks?

Fritz. Armastus.

Rahakas. Sellest ei ole ma enne midagi
kuulnud.

Fritz. See on vana arakatsutud abinõu
"Kodutohtrist".

Rahakas. Minugi pärast! Ma tahan
keda ka armastada.

Fritz. Ma mõtlen naeste jaoks armastust.

Rahakas. Siis võiksin õige nõu
Maltšaga rääkida.

Fritz. Ei! Ma tean kohasemat isikut.

Rahakas. Armas härra Becker! Kes see
on? Kus ta on?

Fritz. Praegu sõidab ta ära.

148.
Rahakas (südisesega). Seda ei tohi ta-
Folge ta süa! Pidage ta kimmi! Kes ta
siis on?

X Fritz. Väike maalija. Ma peaksin
väga eksima, kui see arstimisega val-
mis ei saa.

Rahakas (murtult). Ojeh! Ei, see küll
seda ei tee!

X Fritz. See on muudugi teie asi, härra
Rahakas. Katsuda võite ju. Saält ta
just tuleb!

13. etendus

Rahakas Fritz Willem Kristjan
Weerson Emmi.

X Fritz (Emmile), kes sõiduvälmis oma toast
välja astub, Willem kiri käes). Ah, armas
preili, teie tulete nagu kutsutud. Härra
Rahakas soovib nimelt tungivalt teiega
rääkida.

Rahakas (naturemesega võideldes).
Teie tahate tõesti ära sõita?

Emmi. Ja! Mis oleks siis teil mulle
meel ütelda?

(Willem on uudishimulikult lähemale as-

turnid.)

Rahakas (niivitades). Ma-ma ei tea,
Kas...

Fritz (tasa Rahakale, Willemi pääle näida-
tes). Waadake aga, kuidas juba ainult X
tema lähedus ta pääle elustavalt mõjub.

Rahakas (imestades). Tõesti! Võiks arva-
ta, et ta kõrvadgi päris kikki ajab.

(Julgust rõõtes, õnnile). Ah - preili - ar-
mias preili - tehke mulle seda häädmeelt
ja hakake armastama!

Õnni. Mina? Keda siis?

Rahakas. Sääl seda õnnetatut inimest!

Plus ta ju ei ole, ilchlig nupukas ei näi
ta ka mitte olevat.

Fritz (tasa ja tungivalt Willemile, kes sü-
dametäiega üles tahab karata, teda istumas X
hoides). Kas sa oled wagus!

Rahakas. Aga armastage teda süsagi
weidike.

Õnni. Seda sääl? Kas see teil nii wäga
südamepääl on?

Rahakas. Wäga! Te annate mulle mu
hingerahu jälle tagasi.

Emmi: Haa küll, härra Rahakas,
ma tahan teda armastada, ja isegi
kõigest südamest.

Willem (rõõmsasti üleskarates). He...

Fritz (teda jälle tagasi lükkates). Waadake,
hävra Rahakas, kuidas see juba möjub!

Tasa Emmile, Pange oma tingimised
ette! Wanamees. On meil niid peos!
Rahakas: Noh, armas laps, muudkui
ska edasi!

Emmi: Häameelega, aga ühel tingi-
misel!

Rahakas: Minugipärast! Kga missu-
jusel?

Emmi: Leppige oma pojaga ära!

Rahakas (weel kaheldes). He!

Emmi (arusaamise südamlisiku pilku
Willemiga wabetades). Üsna müüdu ei
sõi teie minult niisugust ohwrit
nõuda!

Rahakas: Seda pean ma enne läbi
kaaluma.

Emmi: Siis olage hästi, härra Raha-
kas! (Tahab minna.)

157.
Rahakas (teha tagasi hoides). Kas te
jääte süa, isemeelne tüdruk! - Mina -
mina - ma tahan ju temaga ära leppi-
da. Kus ta süa on? Muidugi, nüüd ei ole
teha jälle süa.

Emmi. Ma olen talle juba telegraferinud.

Rahakas. So? Aga ärge unvake, et teie,
võrre diplomat, asja joonde olete seadnud.

Emmi. Hoidku! See on teie enese vaba
otsustamine.

Rahakas. Aga nüüd äidake mind ka
reda vaest meest terveks teha! Waadake,
kui kurvalt ta sääal istub. - Sui inimene
rääkida tahab ja ei saa - see peab tõesti
hirmus olema!

Willem (ennast unustades, tõuseb üles ja
ütleb truu südämliselt). Tõesti hirmus,
härra Rahakas!

Fritz (enesel jurekoteid kimmi kaarates). Nii-
sugune kamel!

Emmi (kurvalt). Nüüd on kõik otsas!

Willem. Oh häda, oh häda, mis ma nüüd
tegin!

Rahakas (oma imestusest toibudes, kõrgile

152.
kolmele, kes kurvalt p  d nõrgu lasevad,
kavalalt naeratades, üksteise järel otsa
vaadates). Ta ei olnud siis sugugi kurt-
tummm?! Teie tahtsite mind ainult õnge
votta?! (  kilise otsustamisega) So! N  id
mattean, mis ma teen!

Fritz }
Emmi } (paludes). Armas härra Rahakas,
Willem }   rge tehke seda mitte!

Rahakas (neile vastu h  rvitades). Iisgi!
N  id lepin ma just nimelt oma pojaga
  ra. Ma näen, tema on ikka veel parem
kuiteised!

* Fritz. Hurraa!

Emmi (Rahakale). Armas härra. Raha-
kas, kuidas pean ma teid t  naina!

Rahakas. Palun, peate juba kedagi teist
t  naina!

Emmi (imestades). Keda siis?

Rahakas. Labagatahte!

14. etendus.
Endised. Laamann. Sohvi. Selma
Becker vanem.

Laanmann. Armas Rahakas, ma olen
oma abikaasaga järele mõtelnud, meie
ei taha sulle enam tülinaks olla.

Rahakas. Teil on vist koguni nõu ära
? ta?

serwan. Nad tulevad paariks nädal-
ks minu juurde.

Rahakas. Sellega on ju aega! Eme pu-
hitseme veel minu poja siatulekut.

Willam. Tääl pean mina lauakõne.
Eks; õnni!

Laanmann. Minugiparast! Aga mina
asen sabagatahte elada. Ta tõi meile õn-
ne ja kui pärast lood wabest jälle nõnda
ei peaks minema, nagu meie seda soo-
wime...

Fritz (lustilikult). Siis tellime uue saba-
gatahe, eks ole tõi, härra Rahakas? X

Rahakas (õnnit oma käe alt kinni
otta lastes). Kas wõi kaks, kui waja!

Wri-tjan (pahastujus enesile). Küll ma
silmad lahti hoian!

15. etendus.

Endised. Neiu Maltz.

154.
Neiu Malts (sisse tormates). Tä tuleb!
Tä tuleb!

Lois (läbisegi). Tühi juht! Tä ei tule
mitte!

Neiu Malts. Tä on juba öue pääl!

Lennan

Kristjan

Kuerson

} Sabagatäht?!

Neiu Malts. Ei, teie poeg, härra Rahakas
ei küll se on ilus noormees!

Rahakas (liigutatult). Lapsed, minge ta
vast!

Õnni. Teie mitte?

Rahakas (Õnni pääl najatades). Mi-
mina ei wõi mitte! Mulle on, arusan mi-
tükire sabagatähest silma lennanud.

(äigab käega üle silmade)

(Grupper)

(Besriue)

_____ " _____

